

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Erich Kästner KUAFÖRDEKİ DOMUZ VE BAŞKA ÖYKÜLER

Çeviren: Süheyla Kaya

Kapak Resmi: Walter Trier

1. basım

CAN
COCUK

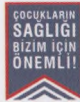
Erich Kästner

KUAFÖRDEKİ DOMUZ VE BAŞKA ÖYKÜLER

Öykü mü, şiir mi?

Bu kitap, çocuk aklı ile düşünen, çocuk dilinden konuşan
Erich Kästner'in öykü ve şiirlerinden oluşuyor.
Kästner'in mizahi üslubu ile ustaca kurguladığı
öykü ve şiirler çocuklara yine güzel bir okuma vaat ediyor.

Tüm hammaddeler laboratuvarında testten geçirilmiş ve sağlığa zararlı
herhangi bir maddeye rastlanmamıştır.

DBE | Davranış Bilimleri Enstitüsü®
psikolojik hizmetler, eğitim, araştırma, kurumsal danışmanlık

Bu kitap Davranış Bilimleri Enstitüsü'nün Çocuk ve Genç Danışmanlık Merkezi tarafından
çocuk ruh sağlığı ve gelişimi açısından uygun bulunmuştur.

ISBN 978-975-07-1429-0

KDV İÇİNDEDİR
10.00 TL

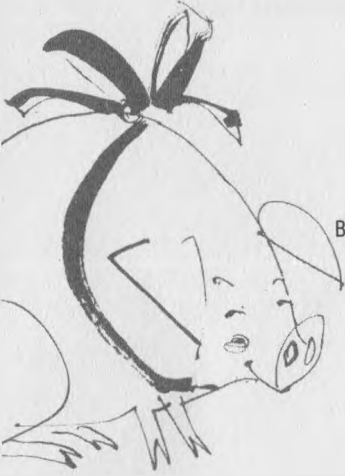
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Erich Kästner
KUAFÖRDEKİ DOMUZ
VE BAŞKA ÖYKÜLER

Çeviren: Süheyla Kaya ■ Resimleyen: Horst Lemke

Yayın Koordinatörü: İpek Gür
Editör: Ebru Akkaş Kuseyri
Kapak ve İç Tasarım: Gözde Bitir
Tasarım Uygulama ve Dizgi: Hüseyin Altınel
Kapak Baskı: Azra Matbaası
İç Baskı ve Cilt: Özal Matbaası

1. Basım: 2000 adet, Şubat 2012

ISBN 978-975-07-1429-0

*Das schwein beim Friseur und andere
Geschichten*, Erich Kästner

© Atrium Verlag, Zürich 1962

© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2012

Bu eserin Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları

Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak
kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni
olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Can Sanat Yayınları Yapım, Dağıtım, Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33
www.cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

**Davranış Bilimleri Enstitüsü uzmanlarından Psikolog Danışman
Cemre Soysal tarafından 9 yaş ve üstü çocuklar için uygun bulunmuştur.**

Bu kitabın sahibi:

.....

Erich Kästner

**Yazarın yayınevimizden çıkan
diğer kitapları:**

AÇIKGÖZ BUDALALAR

DON KİŞOT

GULLIVER'İN GEZİLERİ

HAYVANLAR TOPLANTISI

KÜÇÜK HAFİYELER

NOKTACIK İLE ANTON

PALAVRACI BARON

SOYTARININ TUHAF

HİKÂYELERİ

23 Şubat 1899'da Dresden'de doğdu. Birinci Dünya Savaşı'na katıldı. Savaşın sonu liseyi bitirdi ve üniversitede Alman dili, tarih, felsefe ve tiyatro tarihi okudu. Gazetelerde redaktör ve tiyatro eleştirmeni olarak çalıştı. 1933'te iktidardaki Nasyonal Sosyalistler bütün kitaplarını yaktılar. Gestapo tarafından iki kez tutuklandı ve 1943 yılında yazı yazması yasaklandı. Savaşın sonu tiyatro ve film alanlarında çalıştı. 1966 yılında edebiyat çalışmalarına son verdi. 1974 yılında Münih'te öldü. Yaşamı boyunca yapıtları pek çok ödüle layık görüldü. Çocuklar için yazmış olduğu kitaplar bütün dünyada çeşitli dillere çevrildi. Kästner, Alman çocuk edebiyatında yeni bir çığır açmış, çocuk kitaplarını gerçekçi temeller üzerine oturtmuştur.

KUAFÖRDEKİ DOMUZ VE BAŞKA ÖYKÜLER

İçindekiler

Kuafördeki Domuz,	7
Kuşkulu Sihir,	13
Meraklı Friedrich,	15
Arnold Dünya Rekoru Kırıyor,	22
Annem Evde Yok,	24
Kikirdekler,	29
Aslan ile Pazar Fılesı,	31
Uzun Kollu Arthur,	36
Bayan Hebestreit Takıpte,	40
Odanın İçinde Dünya Seyahati,	47
İki Anne ve Bir Çocuk,	50
Küçük Çocuğun Büyük Kederi,	61
Noel Baba Gelince,	71
Küçük Çocuk Yolda,	75
Felix Hardal Almaya Gidiyor,	86

İKİ ÖĞRENCİ KAYIP

Sınıfa Postacı Geliyor, 94

Sıfırın Altında On Derece, 99

İngiltere Kanada'ya Karşı, 103

Uyumak, Uyumak, Sadece Uyumak! (Shakespeare), 111

Sinemaya Gitmenin Yararı, 117

Sabah Saatlerinde Sürpriz, 122

Kayıp Oğulların Eve Dönüşü, 128

Kuafördeki Domuz

Küçük Berthold'un saçları, haftalardır kestirmediği için yakasına kadar uzamıştı. Annesi günlerdir oğlunu kuaföre gitmeye nasıl ikna edebileceğini düşünüyordu. Sık sık bu haliyle kızlara benzediğini söylüyor, başka incitici laflar da ediyordu. Fakat Berthold, aslında söz dinleyen bir çocuk olmasına rağmen başını hayır anlamında sallayıp her defasında aynı yanıtı verdi, "İstemiyorum işte!" Bertold'un babası yoktu; öleli çok olmuştu. Saçını kestireceğine üç azı dişini çekirtmeyi tercih eden Berthold, böyle biriydi işte.

Sonunda annesinin aklına bir fikir geldi. Onu, "Hayvanat Bahçesi Kuaförü"ne götürceğini söyledi. Çocuk hemen razı olmuştu çünkü "Hayvanat Bahçesi Kuaförü" çok özel bir yerdi. Önce erkekler bölümünden geçtiler. Bu bölümde erkeklerin sakal ve bıyıkları krem şanti ile köpürtülerek traş ediliyordu; Berthold

henüz sakalı çıkmadığı için kendisine kızdı. Sonra yelken kulaklarından rahatsız olan bir adam gördüler. Adamın kulaklarını, saç kıvrırma maşasıyla iyice kıvrıp kafasına yapıştırmışlardı. Saçları dökülmüş yaşlı bir adamın bilardo topuna benzeyen kel kafasına da saç tohumları ekildi. Sonra elinde sulama kovasıyla gelen çırak, bir güzel suladı adamın kafasını. Kafa derisinde saçlar uç vermeye başlamıştı bile. Berthold gülerek, "Çiçek de açacak mı?" diye sordu. Adam soruya kızmıştı. Anne, oğlunu elinden çekerek uzaklaştırdı yaşlı adamın yanından.

"Hayvanat Bahçesi Kuaförü"nın çocuk salonu çok daha harikaydı. Her aynanın önünde bir canlı hayvan vardı. Çocuklar hayvanların sırtlarına binmişlerdi; onları okşuyor, yemliyor, kulaklarının arkasını okşuyor, bu arada kuaför kalfasının saçlarını kestiğinin farkına bile varmıyorlardı. Çocuk salonunda bir midilli, bir eşek, bir domuz, bir geyik, genç bir fil, St. Bernard cinsi bir köpek ve uysal bir suaygırı vardı.

Berthold salona girdiğinde çocuklar çoktan gelmişti. Sadece domuz boştaydı; halının üzerine uzanmış homurdanıp duruyordu. Çocuklar domuza binmeyi tercih etmemişlerdi, Berthold de istemedi. Bunun üzerine domuz, "Bu yaptığını ödeteceğim sana," diye geçirdi içinden.

Kısaca söylersek boşa başka hayvan olmadığı için domuza eyer vuruldu ve Berthold binmek zorun-

da kaldı. Çocuk, domuzun sırtında otururken elinde tarak ve makasla kuaför de gelmiş ve başının sol tarafındaki saçları kesmeye başlamıştı. Hayvan, ansızın ağırlığını bir ayağından ötekine verip, "Beni okşasana!" dedi çocuğa. Çocuk hayır anlamında başını salladı. O sırada kuaförün makası canını acıttığı için yanlışlıkla domuzun böğrüne dokunmuştu. Domuz öfkeyle salonun içinde oradan oraya koşturmaya başladı.

Kuaför, çocuğun arkasına oturmuş saçlarını kesmeye çalışıyordu. Domuzun salonun içinde çılgın gibi koşuşturması diğer hayvanların sinirini bozduğundan söylenmeye başlamışlardı. Sinirlerine hakim olamayan suaygırı, boynuzunu dokundurunca domuz ciyaklayarak çocuk salonunu terk etti. Göz açıp kapayana kadar erkek salonunu geçip merdivenlerden inmiş ve caddeye çıkmıştı.

Nasıl bir görüntü olduğunu düşünebiliyor musunuz? Var gücüyle koşan bir domuz; sırtında da saçının sol yanı kesilmiş bir çocuk taşıyor?

Çok komikti.

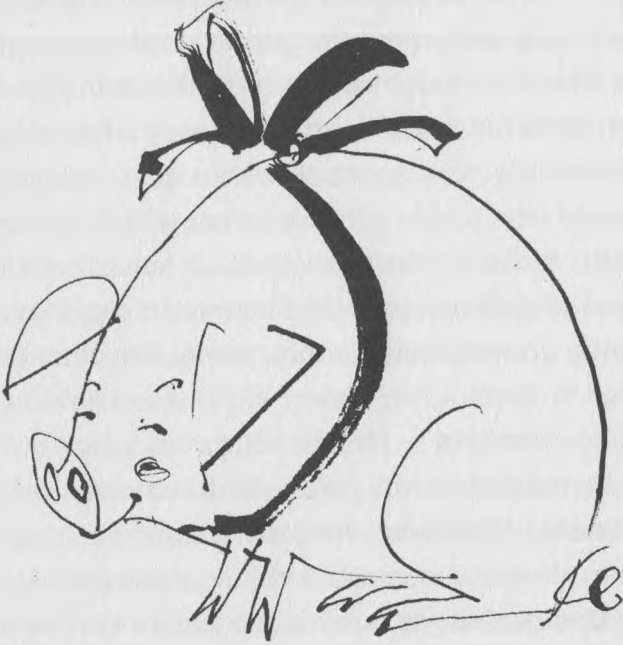
Tramvaylar zınk diye durmuş, ani fren yapan bir otobüs şaha kalkmıştı. Fakat domuz koşturmaya devam ediyordu. Sonunda kuaför hayvanın sırtından kayıp poposunun üzerine düştü; tramvay raylarının tam ortasına hem de. Domuzun sırtında dört nala koşmak Berthold'un hoşuna gitmeye başlamıştı. Bu arada

aniden villalardan birine girip merdivenleri çıkan domuz, koridoru geçip kapısı açık bir odaya daldı.

Odada bir yatak, yatakta da küçük bir kız çocuğu vardı. Adı Bella olan küçük kız, çok hastaydı. Sekiz günden bu yana hiçbir şeye ilgi duymadan yatıyor, hiçbir şey yemek istemiyor, konuşmuyordu. Bella'nın babası -küçük kızın annesi ölmüştü- doktor olmasına rağmen kızının nesi olduğunu bilemiyordu.

Küçük Bella, sırtında, saçının sol yanı kesilmiş bir çocuk taşıyan domuzu karşısında görünce gülmeye başladı. Nasıl gülmesin? Çocuğun yüzünde, gök gürlediğinde kazların yüzünde gördüğümüz ifade vardı. Berthold da gülüyordu; iki çocuk katıla katıla güldüler, öyle ki sesleri bütün evde yankılandı! Şaşkına dönen Bella'nın babası, muayenehanesinden telaşla çıkıp kızının yanına koştu. Yanakları al al olmuş küçük kızını neşe içinde görünce hemen anladı: Kızı iyileşmişti. Bir süre sonra Berthold'ün annesi villanın kapısını çalıp domuzun sırtına binmiş bir oğlan çocuğu görüp görmediklerini sordu. Sevinç büyüktü. Çok geçmeden Berthold'ün annesi küçük kızın babasıyla evlenince Berthold'le birlikte villaya taşındılar. Artık Bella ile Berthold kardeş olmuşlardı; birbirlerini çok seviyorlardı. "Hayvanat Bahçesi Kuaförü"nden satın aldıkları domuz da onlarla birlikte yaşamaya başlamıştı. Keyfi yerindeydi, artık hiçbir zaman kesilmeyecekti.

Acaba Almandada şansı varmış yerine kullanılan
"domuzu varmış" deyiminin buradan çıktığı doğru
mu?

Kuşkulu Sihir

Mamelok derlerdi, sihirbazdı kendisi,
Sihir yapacaktı, kaldırdı altın değneğini,
“İki çocuk lazım bana,” dedi boğuk sesiyle,
“Fakat korkusuz olmaları gerekir epeyce.”

Fırladı kalabalığın içinden en önce,
Biri Fritz, biri Franz iki çocuk sahneye.
Üzerlerine siyah örtü örttükten sonra sihirbaz,
Sihir kitabından anlaşılmaz şeyler okudu biraz.
Birkaç saniye salladı değneğini sonra durdu,
Kaldırdı örtüyü... Çocuklar kaybolmuştu!

Şaşırarak bakıyordu seyirciler sahneye,
Acaba nereye yolladı çocukları sihirle?
Mamelok sihir yapmamıştı aslında,
İndirmişti bizimkileri sadece aşağıya.

“Merdiveni görüyor musun?” dedi Fritz Franz’a,
İnip basamakları devam ettiler yollarına.
Oyalandıktan sonra sihirbaz uzun süre,
Siyah örtüyü alıp yeniden yaydı yere,
Ve salladı değneğini bütün gücüyle.

Ne Fritz geri döndü ne Franz sahneye,
Dili tutuldu sihirbazın korkmuştu ölesiye,
Donup kalmıştı şaşkınlıktan seyirciler de.

Oysa Fritz ve Franz neşeliydi, hem de çok.
Ayrıldılar oradan görünmeden kimseye.
Ama arıyor hâlâ onları zavallı Mamelok.

Meraklı Friedrich

Kesin olan řu: Merak oldukça alışılmış ve genel bir özelliktir. Meraklı küçük kızlar bile insanın sinirini bozar; çünkü kendilerini ilgilendirmeyen veya bilmemeleri gereken şeyleri öğrenmek isterler. Hele meraklı erkek çocuklarına dayanmak olanaksızdır. Anneler, babalar ve öğretmenler, akıllı uslu adamlar olmaları için uğraşıp dururlar, oysa onlar her yere, her şeye burunlarını sokarlar, aynı küçük domuz yavru-
ruları gibi.

Zaman zaman sizin de merakınızı yenemeyip her şeye kulak kabarttığınız, göz attığınız oluyor mu? Ama durun, soru sormayayım, o zaman benim de meraklı olduğum sanılabilir... En iyisi size kısa bir öykü anlatayım; meraklı Friedrich'in öyküsünü.

Çok meraklı olmasaydı hoş ve akıllı bir çocuk sayılabilirdi aslında. Merakı dayanılır gibi değildi. Oysa

o meraklı olmasından gurur duyar, durmadan büyü-yünce dedektif olacağını söylerdi.

Noel öncesi dolapların çekmecelerini karıştırır, anne babası konuşurken kapıları dinler, annesi alış-verişe çıktığında peşine takılırdı. Hatta bir keresinde konuşulanları dinlemek için kanepenin altına saklanmıştı. Ama hapşırarak zorunda kalınca babası onu saklandığı yerden çıkarıp bir güzel patakladı. Ayrıca Noel'de hediye almayacaklarını da söylemişlerdi ama Friedrich, iki gözü iki çeşme ağlayarak bir daha böyle şeyler yapmayacağı sözünü verince oğullarını Noel hediyesinden mahrum etmediler. Ama Friedrich yılbaşı yaklaşır yaklaşmaz yine kapıları dinlemeye başladı.

Meraklı Friedrich sadece evde casusluk etmiyor, yabancı evlere de gizlice girip yavaşça merdivenleri çıkıyor, sınıf arkadaşlarını ziyaret ediyor, herhangi bir şey almadan dükkânlara giriyordu; bütün bunları lanet olası merakını doyurmak için yapıyordu. Fakat Friedrich'in merakı bir türlü doymak bilmiyor, iştahı bir türlü dinmiyordu.

Günlerden bir gün, gizemli gezintilerinden birinde, eski, yıkık dökük bir eve rastladı. Merdivenlerden çıkarken basamaklar, ansızın müzik çalmaya başlamıştı; her biri akordeondur sanki. Friedrich trabzarlardan kendisini kaydırarak ulaştı yukarıya. Gördüğü ilk kapıdan aydınlık bir ışık sızıyordu. Merakla anahtar deliğine eğildi. Tam o sırada kapı ansızın açıldı ve

dışarıya uzanan bir kanca, çocuğu kapıp içeriye aldı. Şiddetli rüzgâra kapılmış gibi bir süre sarsılan kapı, Friedrich'i arkasından içeriye ittirdikten sonra kapanmıştı.

Meraklı Friedrich aydınlık bir odadaydı; dişleri takırdıyordu, gözlerini iyice kısımişti. Fakat sonunda yüzü kaşındığı için gözlerini açıp kapadı. O sırada, ocağın üzerindeki kocaman tencerenin içinde oturan yaşlı bir adam gördü. Yaşlı adamın elinde rengârenk bir tavuskuşu tüyü vardı; çocuğun yüzünü bu tüyle gıdıklamıştı.

"Ben, ünlü dedektif Sherlock Holmes," dedi, tencerenin içinde oturan yaşlı adam. "Sen de meraklı Friedrich olmalısın. Eee, ne bilmek istiyorsun?"

Fakat çocuğun canı soru sormak istemiyordu.

"Demek," dedi Sherlock Holmes, "merak ettiğin bir şey yok, öyle mi? Tamam o zaman! Ama boşuna buraya gelmiş olmaman için sana duvarların arkasını görme yeteneği armağan etmek istiyorum."

Yaşlı adam, tavuskuşu tüyü ile Friedrich'in gözlerine dokunurken mırıldandı:

"Gözetle onları, bunları! Kalksın duvarlar, çatı ve kapı!"

Çocuğa odadan çıkabileceğini söyledi ama ne zaman isterse gelebileceğini belirtmeyi de ihmal etmemişti.

Artık meraklı Friedrich kapıların ve duvarların ar-

kasını görebiliyordu; bundan çok hoşlandığı kesindi. Herhangi bir evin önünde duruyor ve "Gözetle onları bunları! Kalksın duvarlar, çatı ve kapı!" deyince adeta duvarlar saydamlaşıyordu. Çok heyecan vericiydi. Komşu çocukların oyunlarını izlemiş, sekreter Bay Deichmüller'i küvette banyo yaparken görmüş, caddede dikilip anne ve babasının evde oturup sohbet etmelerini seyretmişti. Okulda da aynı anda birçok sınıfı görebiliyordu. Bazen kendi sınıfında öğretmenin

sorduğu soruya, gözetlediği başka bir sınıftaki öğretmen sorunun yanıtını verdiği oluyordu. Ama her şeyi görüp, her şeyi bildiğiniz zaman merakınız kaybolup gider. Friedrich'e de böyle oldu. İsteddiği her şeyi görebildiğinden bu yana artık bu işten keyif almamaya başlamıştı. Bazen evleri gözetlerken o evlerdeki çocukların gizlice kapıları dinlediklerine, bir şeyleri gözetlemeye çalıştıklarına tanık oluyordu. İşte o zaman bunun ne kadar çirkin bir davranış olduğunu anladı. Sonunda Sherlock Holmes'a gidip kendisine bağısladığı mucize yeteneği geri vermek istediğini söylemeye karar verdi.

O eski eve gitti, müzik çalan merdivenlerden çıktı, kancanın onu kapıp eve almasını, kapının arkasından ittirmesini bekledi ve Sherlock Holmes'un karşısına gelince konuşmaya başladı:

"Sayın Bay! Artık duvarların arkasını görmek istemiyorum, aslında artık meraklı da değilim."

Dedektif yine ocağın üzerindeki tencerenin içinde oturuyor ve elindeki tavuskuşu tüyünü sallıyordu. Artık meraklı olmayan meraklı Friedrich'i dinledi ve sordu:

"Öyleyse artık dedektif olmak da istemiyorsun, öyle mi?"

"Yok, yok!" dedi Friedrich, "Dedektif olmak istiyorum ama insan meraklı olduğu için dedektif olmaz

ki, insanları korumak veya onlara yardım etmek için seçer bu mesleği."

Sherlock Holmes, meraklı Friedrich'in sırtını tavuskuşu tüyüyle hoşnutlukla okşarken:

"Aklın başına geldiği için sevindim," dedi. "Böyle olacağını biliyordum zaten."

"Nereden biliyordunuz?" diye sordu Friedrich.

"Boşuna dedektif olmadım," diye yanıtladı Sherlock Holmes.

Bu yanıta ne diyebilirdi ki? Friedrich nazikçe eğildi. Kapıda bir kez daha dönüp:

"Özür dilerim Bay Holmes, artık duvarların arkasını görmeyeceğim değil mi?" diye sordu

"Hayır," dedi dedektif, "o mesele halloldu."

"Bir sorum daha var," dedi Friedrich. "Neden sürekli tencerenin içinde oturuyorsunuz?"

Sherlock Holmes, gözdağı vermek ister gibi tavuskuşu tüyünü sallayarak yanıtladı:

"Aptal çocukların soracak bir şeyleri olsun diye!"

Kapı tarafından dışarıya fırlatılan Friedrich kendisini sokakta bulmuş, epeyce de korkmuştu. Friedrich dedektif olabilecek mi bekleyip göreceğiz.

Arnold Dünya Rekoru Kırıyor

Susuz yüzme çok harika bir spor!
Oysa at olmadan ata binemezsiniz.
Neden olmadan kavgaya edemezsiniz.
Ama Arno, su olmadan yüzüyor!

Sandalyeye bir güzel yatıp da yüzükoyun,
Bizim Arno yüzüyormuş gibi yapınca,
Bir de dalga yaratınca Gustav halıyla,
Kimse duramıyor karşısında bu çocuğun!

Herkes dikkat kesilmiş, iddiaya giren çok,
Umarız hareketler güçlendirir Arno'yu.
Sürekli çalıştırıyor bacağını, kolunu,
Yıkılıyor ortalık, kırmadığı rekor yok.

Sonunda kanalı da yüzerek hızla geçti.
Hatta kırdı dünya rekorunu da!
Susuz yüzme gerçekten çok harika .
Siz de denemelisiniz çocuklar, haydi!

Annem Evde Yok

Öğle yemeği zamanı çoktan gelmişti. Okuldan eve dönen Peter, kapıya üç kez vurup annesinin açmasını bekledi bir süre. Sonra iki kez de zili çaldı. Kapı açılmayınca altı kez kapıya vurup yine zile bastı. Kulağını kapıya dayadı; içeride bir pencerenin çarptığını duydu. İyice sabırsızlanmıştı; ağzını anahtar deliğine dayayıp bağırdı, “Anne! Anne! Anne!” Yanıt yoktu. Posta kutusunu yumruklayan çocuk, yine zile bastı; bu kez uzun uzun telefon gibi çalmıştı zil. Huzursuzlanmaya başladı, korkuyordu; kapıyı tekmeledi. Annesi neredeydi acaba? Cam silerken aşağıya mı düşmüştü yoksa? Oysa nefis krep kokusu geliyordu içeriden! Peter bir kez daha çaldı zili; bu kez son derece hafif basmıştı zile. Sonra merdivene oturup derin bir nefes aldı. Ellerini çenesinin altında kenetlemişti. Sanki karşısında büyülmüş bir göz varmış gibi anahtar deliğine bakmaya başladı.

Evet, tam o sırada bir polis çıkagelmişti. Şu işe bak! Polis bıyığını sıvazlayıp, not defterini çıkardı:

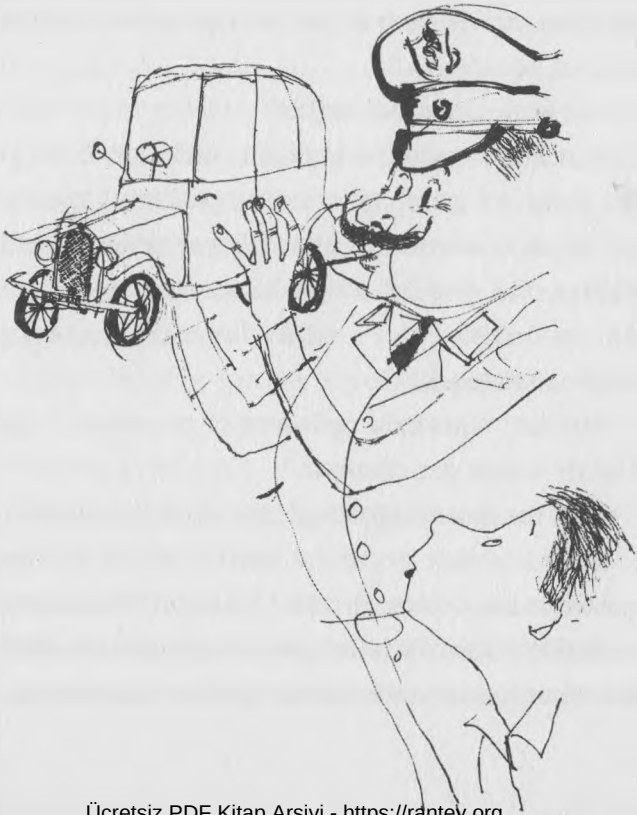
"Kapı numarası kaç?" diye sordu.

"72," dedi Peter.

"Demek öyle," diye mırıldandı polis. "Dokuz kere sekiz 72." Defterini karıştırırken omuzlarını silkti. "Herhangi bir ihbar yok."

Peter'in gözleri dolmuştu.

"Ağlama sakın!" dedi polis. Sonra elini cebine koyup küçük bir araba çıkardı. Arabayı ağzına götürüp

yanaklarını şişirerek üflemeye başladı. Trompet çalıyormuş gibi görünüyordu.

Otomobil giderek büyüdü, büyüdü, öyle ki merdiven boşluğunda yer kalmamıştı.

Direksiyona geçen polis:

“Hop! Hadi bakalım şimdi anneni arayalım,” dedi.

Peter de arabaya binince merdivenlerden paldır küldür indiler. Lanet olsun, nasıl bir inişti bu!

Aşağıya indiklerinde Bayan Huber bodrumdan çıkıyordu. Kadının gözleri faltaşı gibi açıldı! Sonra caddelerde dolaşmaya başladılar. Peter sokaklardaki insanların yüzlerine bakıyor, zaman zaman birilerini annesine benzetiyordu.

Ama annesi değildi hiçbirisi.

Polis korna çaldığında bütün kadınlar, Peter yüzlerini daha iyi görebilsin diye şapkalarını çıkarıyorlardı. Peter’in annesinin alışverişi yapabileceği birkaç dükkâna bile girdiler. Fakat kimse onu görmemişti. Kendi mendilini Peter’e ödünç veren polis, bıyığını hüzünle sarkıtarak:

“Merkez karakola gitmemiz gerekiyor,” dedi. “Belki de oraya getirilmişti.”

Hızla merkez karakola gittiler. Merdivenlerden çıkıp, koridorlardan geçtikten sonra kapısında “Kayıp Bürosu” yazan odaya girdiler. Masanın başında oturmuş elindeki anahtarlıkla oynayan memur, ne istediklerini öğrenince köşede duran dolabın kapısını açtı.

Gerçekten komik bir dolaptı bu!

Raflarda erkekler, kadınlar, erkek ve kız çocukları oturmuş aileleri tarafından alınmayı bekliyorlardı. Beş günden beri orada olan küçük bir erkek çocuğun ağlamaktan gözleri kızarmıştı. Çocuk, unuttuğu için polislere adını söyleyemiyordu. Evet, adınızı iyice öğrenmelisiniz!

Dolaptaki kayıp insanlar arasında Peter'in annesi yoktu. Polisin canı sıkılmıştı; elinden daha fazlasının gelmediğini söyleyip Peter'i evine bıraktı. İşte yine soğuk merdivene oturmuş, annesini bekliyordu. Alabilirdi mutsuzdu. Anahtar deliğinden nefis krep kokusu gelmeye devam ediyordu. Ama koku karın doyurmaz. Peter giderek hüzünleniyordu.

Çoktandır bekliyormuş gibi geliyordu ona. Tam o sırada aşağıdaki kapının açıldığını duydu. İşte geliyor annem, diye düşündü. Ama gelen kişi son derece ağır adımlarla yürüyordu, sanki biri piyano kadar ağır bir şey çıkarıyordu merdivenden.

Adam, Peter'in yanına büyük bir paket bırakırken sordu:

"Annen evde mi?"

"Hayır," dedi Peter. "Getirdiğiniz şey ne?"

Postacı bilmiyordu.

Paketin üzerinde, "Dikkat! Canlı!" yazısı vardı.

Paketin kapağını açan Peter, içindeki ambalaj talashını iki eliyle çıkarıp merdivenlere attı. Elini bir kez

daha paketin içine sokunca değdiği şeyin bir burun olduğunu fark etti; neredeyse ödü patlayacaktı. Şimdi de ambalaj talaşının içinde bir şey kıpırdadı; paketten çıkmak için sürünerek yukarıya tırmanmaya başlamıştı. Evet, annesiydi bu! Şaşkınlıktan donup kalmıştı çocuk. Ama annesi Peter'i böylesine şaşırttığı için kahkahayla gülerken paketten çıkıp Peter'in burnuna bir fiske vurdu.

Gerçekten de böyle olmuştu. Annesi Peter'in burnuna bir fiske vururken:

"Merdivende uyumak da ne oluyor!" dedi neşeyle.

"Vay canına!" Peter irkilmişti. "Seni her yerde aradım! Dükkânlara baktım, kayıp bürosuna bile gittim ama..."

Tam o sırada paketin ve merdivenlere attığı ambalaj talaşlarının orada olmadığını fark etti.

"Bu kadar uzun süre neredeydin?" diye sordu annesine.

"Alışverişe gittim. Hadi bakalım şimdi krep zamanı."

"Ben kokusunu almıştım zaten," dedi çocuk. "Yabanmersinli mi, erikli mi?"

"Ayva jölesiyle yaptım," dedi annesi kapıyı açarken.

Kikirdekler

Başınıza geldi mi hiç sizin de,
Başladınız mı hiç nedensiz gülmeye?
Eee, ne dersiniz? Eminim kesinlikle,
Anlamışsınızdır kastettiğim ne,
Tabii ki hiç yoktan kikirdeme.

Neden kikirder çocuklar sizce peki?
Oluverir aniden, gerçekten yoktur nedeni!
Odada saatlerdir gıkları bile çıkmazken,

Bir şeyler mırıldanır bizim Fritz içinden.
Bir nebze cinlik yoktur Paul'ün aklında,
Muzip sözleri duyar, çocuktur ne de olsa,
Tutamaz kendini, kikirdemeye başlar o da.

Patlar aniden bir kahkaha bombası.
Gülerler yıkılana kadar yere.
Bilirler aptalca davrandıklarını.
Ama son veremezler kikirdemeye.
Keçi gibi meleyip deli gibi gülerler,
Nedenini sorsanız bir yanıt veremezler.

Bakmamaları gerek o an birbirlerine,
Çocuklar duramaz gelirlerse göz göze.
Bilirsiniz, fazla gülen ağlar sonunda,
Annesi Fritz'in oturur yan odada,
Kaşları çatık öfkeli suratında.
Öylesine yorucudur ki kikirdeme
Koşmuş gibi olursunuz bin metre.

Ve sonra başladığı gibi sessizce
Bitiverir kikirdeme.

Aslan ile Pazar Filesi

Teneffüs zili çalmıştı ama yağmur yağdığı için çocuklar dışarıya çıkmamışlar, koridorlarda zaman geçiriyorlardı. Büyük sınıflardan Gustav Mühlbach, sekiz yaşındaki ufaklıklara göz kulak oluyor, bu işi gururla ve severek yapıyordu. Durup dururken, "Bunu size anlatmış mıydım?" diye sordu.

Ufaklıklar çevresini alıp sordular:

"Neyi anlatmış mıydın, Gustav?"

"Aslan ve pazar filesiyle ilgili hikâyeyi!" yanıtını verdi Gustav.

Çocuklar, başka bir şey söylemeye gerek kalmadan çevresine toplanmışlardı. İçlerinden biri -sanırım en küstahlarındandı- "Hadi başlasana artık!" dedi.

"Evet" diye söze başladı Gustav Mühlbach. "Biliyorsunuz bu yaz Regiswalde'deydim. Önce İtalya'ya gidecektik fakat babama Regiswalde'yi tavsiye eden

çok olmuş, biz de kararımızı değiştirip oraya gittik. Regiswalde bir köy. Köyün ne olduğunu biliyor musunuz? Evet, büyük bir adım attığınızda dışına çıkabileceğiniz bir yer, anladınız mı? Neyse, annem pazar filesini elime verip Prenzlau'dan bir buçuk kilo çökelek almamı söylemişti. Prenzlau hemen çapraz karşıımızda. Elime de on pfennig verdi, bir de..."

"Çökeleğin fiyatı daha fazladır," dedi çocuklardan biri.

"Saçmalama!" diye uyardı onu Gustav. "Prenzlau'a gitmemin nedeni bu zaten, orada her şey çok ucuz. Prenzlau'da bir bisikletin fiyatı üç mark altmış pfennig. Hâlâ öyle mi bilmiyorum. Prenzlau ile bizim kaldığımız köyün yani Regiswalde'nin arasında bir orman vardır. Ama bu orman balta girmemiş sahici bir ormandır. İçinde böğürtlenler, zehirli mantarlar, yılanlar, bokböcekleri, eğreltiotları..."

"Ve ağaçlar," diye araya girdi oğlanlardan biri.

"Böyle devam ederseniz anlatmam," diyen Gustav anlatmaya devam etti, "Ormandan geçmem gerekiyordu. Bu orman hakkında bir sürü söylenti dolaıyordu ortalıkta. Sağdan onuncu ağacın konuştuğu, ormanda bir yerlerde, ta Kolumbus zamanından kalma, inanılmaz büyük bir hazinenin gömülü olduğu, evet, buna benzer, hatta daha acayip bir sürü hikâye anlatılıyordu. İlk başlarda her şey yolundaydı," diye sürdürdü Gustav sözlerini. "Ama böğürtlen toplarken

yoldan biraz ayrılmışım. Giderek ormanın derinlerine dalıyordum. Bir bataklığa rastlamış olmalıydım, ayaklarım kayıp duruyordu. Diyeceğim, durum berbat! Çökeleği elimde taşımak istemediğim için kirlenmesin diye pazar filesini yukarıda tutuyordum. Bataklığın içinde boğazıma kadar batmışken yabancı bir ördeğin uçarak geldiğini gördüm; çok yabancı bir ördekti. Hemen ayaklarından yakaladım. Uçmaya başlayan ördek beni bataklıktan çıkarıp karaya taşıdı ve..."

"Ablam bu hikâyeyi bir kitapta okuyor şu ara," diyerek lafa girdi çocuklardan biri.

"Kapa çeneni!" diye öfkeyle bağırdı bir başkası.

Gustav Mühlbach, küçümseyen bir tavırla, "Okumak marifet değil," dedikten sonra anlatmaya devam etti:

"Ördekle bir süre daha konuştuk; teşekkür ettim, o da uçup gitti. Giysilerimi temizlemeye çalışırken -gerçekten çok kötü görünüyorlardı- çok yakınımda bir kükreme duydum. Korkunç bir kükremedi! Önümdeki dalları ayırıp bakınca bir de ne göreyim, karşımda bir aslan duruyor! Evet bir aslan; hem de üst üste konmuş iki bernardin cinsi köpek kadar büyük bir aslan. Kahretsin! Ödüm patlayacaktı! Havalı tabancamı aptal gibi evde bırakmıştım."

"Bırakmasan da yararı olmazdı zaten," diye bağırdı bir çocuk.

"Hiç yoktan iyidir," yanıtını verdi Gustav. "Ne yap-

malıydım? Aslan beni görmüştü. Bıyıklarını yalayıp ağır ağır üzerime doğru gelmeye başladı.”

“Kes şunu!” dedi oğlanlardan biri.

“Giderek yaklaşıyordu...”

Gustav, duymazdan gelip anlatmayı sürdürdü.

“Belli ki henüz kahvaltı etmemişti çünkü sanki yiyecek bir şeyler arıyormuş gibi gözlerini yerden kaldırmıyordu. İş tehlikeli bir hal almıştı. Ansızın aklıma bir fikir geldi. Cebimde, biriktirdiğim pulları yapıştırdığım bir kâğıt vardı. Çıkarıp bir güzel yaladım ve hemen önüme yere attıktan sonra yavaşça geri geri yürüdüm. Aslanın homurdanarak koklamaya giriştiği kâğıt tabii ki ağzına yapıştı. Hayvan kâğıdı çıkarmak için uğraştıkça iyice yapışıyordu. Yan tarafından yavaşça yaklaşıp birkaç kez kafasına vurarak yere yapıştırdım. Size şunu söyleyebilirim: Hayvanın ağzı, yurtdışına gönderilen bir mektup zarfı gibi iyice yapışmıştı.”

“Ama kâğıdı yırtabilirdi,” dedi biri.

“Yırtsaydı şu an burada olmazdım. Ayrıca ona bu fırsatı vermeden yanımdaki pazar filesini aslanın kafasına geçirdim. File, saplı ağızlık gibi olmuştu. Aslanın sırtına tırmanıp bindim, filenin saplarından tutup hayvanın kulaklarının arasına tükürdüm. Aslan ormanın içinde koşmaya başladı. Üç dakika sonra Prenzlau’daydık, tam üç dakikada. Saatile bakmıştım.”

Bir çocuk, “Eee sonra?” diye sordu.

"Ne demek sonra?" diye sordu Gustav.

"Ben sadece o aslanın ormana nereden geldiğini öğrenmek istemiştım?" diye sordu çocuk.

"Haaa!" dedi Gustav. "Belki de orada yaşıyordur!"

O sırada derinden gelen bir ses duyuldu:

"O günlerde Prenzlau'a gezici bir sirk gelmişti."

Herkes sesin geldiği tarafa döndü.

Öğretmen Eberlein'dı bu; Gustav'ın sınıf öğretmeni. Bay Eberlein yüzünde ciddi bir ifadeyle Gustav'a baktı:

"Benimle öğretmenler odasına gelsene!"

Gittiler.

"Eee, Gustav annesinin istediği çökeleği almış mıdır?"

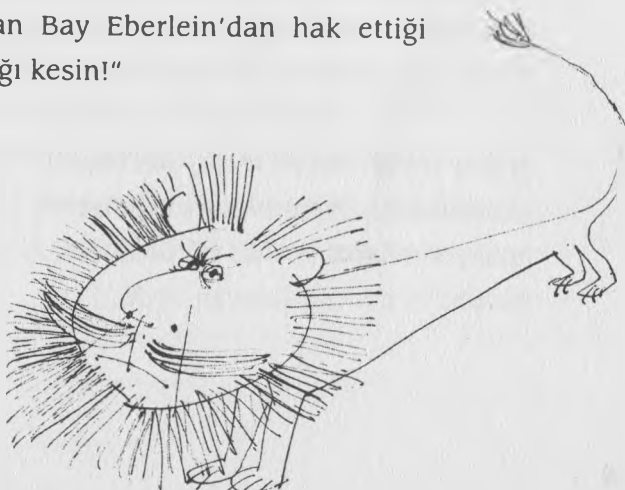
Küçük sınıflardan biri sormuştu bu soruyu.

"Bilmem," diye yanıtladı onu bir çocuk.

"Ama bildiğim bir şey var."

"Nedir?"

"Şu an Bay Eberlein'dan hak ettiği dersi aldığı kesin!"

Uzun Kollu Arthur

Şimdi anlatacağım bu hikâye çocuklar,
Ne duyuldu ne görüldü bugüne kadar.
Arthur'un başına gelenleri göreceksiniz
Yaramazlıktan elbette, diyeceksiniz.

Ah, o harika bir çocuktu aslında,
Tanıdıklarımın en iyilerinden hatta!
Ama hiçbir zaman mutlu olamayacak artık
Böylece öykümüzü anlatmaya başladık.

Arthur'un bir ablası vardı, adı Trude,
Akrabalarını ziyarete gidiyordu trenle.
İstasyona kadar Arthur götürdü onu,
Bavulu ve çantayı taşıyan oydu.

Gıcırdadı vagonlar, insanlar telaşlandı,
Arthur, "Selam söyle herkese!" diye bağırdı
Trenin penceresinden bakıyordu Trude,
Veda etmek için elini uzattı kardeşine.

Önce sarsıldı vagonlar bir ileri bir geri!
Sonra ansızın hareket etti Trude'nin treni.
Arthur ablasının elini bırakacağı yerde,
Yaramazlık parayla mı, hatta sıkı iyice.

Elini çekmiyor, öylece duruyordu,
Oysa tren yol almış virajı dönüyordu.
Arthur kımıldamadı nedense hiç yerinden,
Uzaklaşıyordu kolu giderek bedeninden.

Zavallı Trude çığlık atıp haykırıyordu,
Bizimkinin kolu durmadan uzuyordu.
Bağırmaya başladı Arthur, o da korkmuştu
Ne yapalım ki kolu tam otuz metre olmuştu.

İmdat düğmesine bastı nihayet birileri,
Durdu tren, duyulan acil fren sesiydi.
Arthur, uzamış kolunu taşıyarak zorlukla,
Oracıkta teslim edildi hemen jandarmaya.

Çaresizdi jandarma, ne yapabilirdi ki
Uzun kollu Arthur'a ne olacaktı şimdi?
Onu gören herkes, hem evde hem okulda
Alay ediyordu bizim küçük Arthur'la.

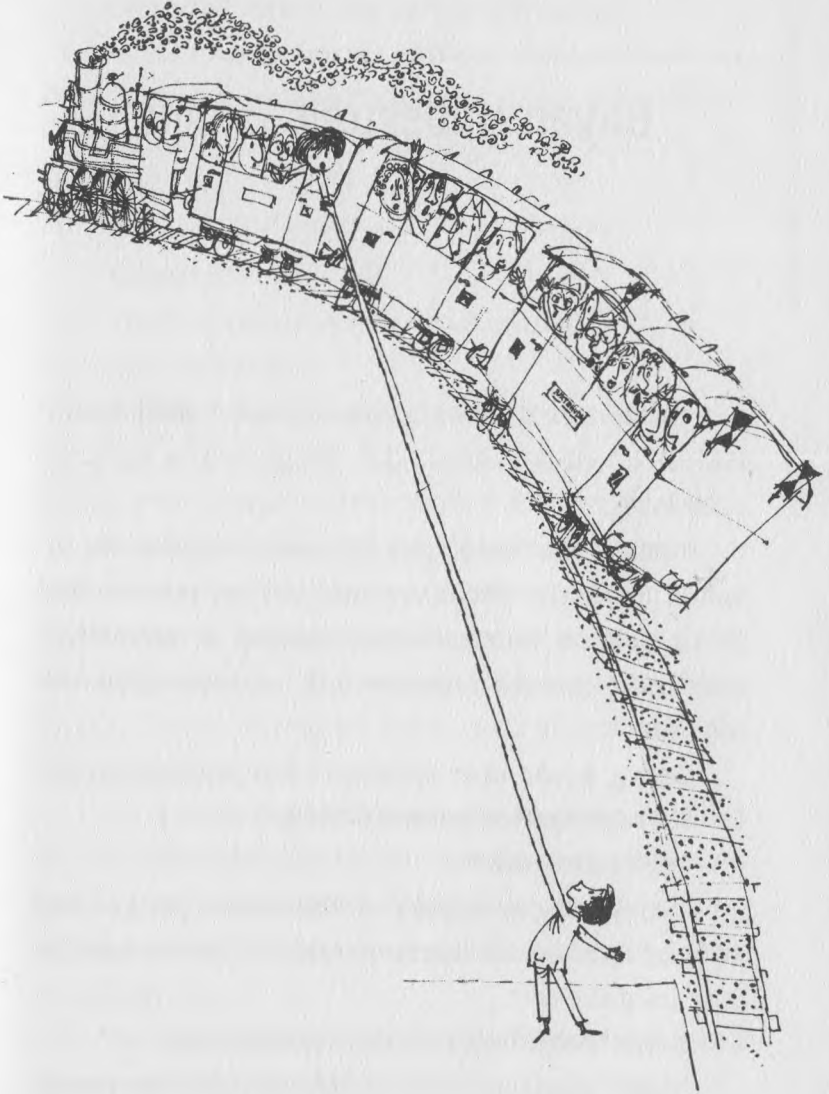
Nihayet onu para karşılığında,
Halka gösterdiler panayirlarda.
On kuruş verebilen bütün insanlar,
Koluyla oynadılar istedikleri kadar.

Barfiks olarak kullanıldı bir süre,
Hizmet etti birçok başka işe de.
Kesmek için örneğin kocaman ağaçları,
Ve temizlemek için kilise camlarını.

Arthur geceleri ne yapıyor acaba?
Nasıl çıkıyor uzun koluyla başa?
Uzun olduğu için kolu metrelerce
Çaresiz taşıyor pencereden caddeye

Gelip geçenler her gün bu yoldan,
Durup bakarlar, bilirsiniz meraktan.
Hiç bitmez insanların alayı, takılması,
Gıdıklarlar Arthur'un parmaklarını.

Ne zaman koluyla alay edilse
Uyanır Arthur çaresizlik içinde.
Ona hemen bir mektup yazıp gönderelim,
Ne kadar üzgün olduğumuzu bildirelim.

Bayan Hebestreit Takipte

"Birinin yine kente gitmesi gerek," dedi kuaför Hebestreit çünkü oturdukları bölge kentin karşı tarafındaydı.

"Birinin yine kente gitmesi gerek. Malzemeler tükendi. Briyantine ihtiyacım var. Yeni saç kıvrıma masası gerekiyor. Katranlı sabun siparişi de vermeliyiz. Ama kente gidecek zamanım yok, ne yapacağımı bilmiyorum?"

Georg, koşar adım koridora çıkıp şapkasını aldıktan sonra annesinin yanına döndü:

"Neler alınacak?"

"Sen daha çok küçüksün. Neredeyse her gün biri eziliyor. Seni gönderirsem meraktan ölürüm; kendim giderim daha iyi."

Bayan Hebestreit'ın yedi yaşındaki oğlu:

"Senin zamanın yok ki," diye yanıtlarken masa-

nın üzerinden aldığı cüzdanı uzattı annesine. "Hadi, parayı ver de gideyim!"

Bayan Hebestreit başını iki yana salladı.

"Olmaz. Köprüden geçebilirsin. Ama Schloss Caddesi, Altmarkt, Johann Caddesine yalnız gidemezsin."

"Naumannların Richard da gidiyor, hiçbir şey olduğu yok."

"Çok dikkatli olacağına söz verir misin?"

"Elbette."

"Trafik polisinin işaretini bekleyeceğine?"

"Söz veriyorum."

Annesinden parayı aldı. Üç kez ne alacağını, ne sipariş vereceğini ezbere, hiç takılmadan tekrar ettikten sonra, ıslık çalarak ve sekerek indi merdivenlerden.

İki dakika sonra, aslında hiç zamanı olmamasına rağmen Bayan Hebestreit'in içi rahat etmemiş, şapkasını başına geçirip oğlunun peşine düşmüştü. Evden çıkıp Georg'u yirmi metre önünde görene kadar koştu. Sonra adımlarını yavaşlattı; gözleri oğlunun üzerindeydi.

"İyi günler Bayan Hebestreit," dedi ansızın biri. Posta müfettişinin karısıydı. "Ben de size geliyordum. Saçlarımın zamanı geldi. Yıkanması gerekiyor. Biraz da kıvrırırsanız. Kocam tiyatroya bilet almış. Uygunsunuz değil mi?"

"Ah! Bayan Pfeffer, bir saat bekleyebilir misiniz? Almam gereken bir şeyler var da."

“İyi öyleyse, önce kız kardeşime uğrarım. Bir saat sonra da...”

“Bir saat sonra!” diye bağırdı Bayan Hebestreit ve hızla devam etti yoluna. Arkasını dönmese bari, diye geçirdi içinden! Oğlunun onu görmemesi gerekiyordu. Bu yaşta çocuklar güven konusunda çok hassas olurlar. Kendilerinin ciddiye alınmadığını fark ederlerse ya çok üzülür ya da ağaçlarda yaşayan maymunlar gibi bin türlü şeytanlık yapabilirler. Hebestreit bu işleri bildiği için oğlunun arkasında adeta parmak uçlarında yürüyordu.

Ama Georg, sanki sonuçları çok önemli olabilecek bir görevi yerine getiriyormuş gibi çevresiyle hiç ilgilenmiyordu. Yollardan ve meydanlardan geçerken soluna ve sağına bakıyor, eğer çok emin değilse iyi niyetli bir sabırla bütün taşıtların geçmesini bekliyor, sonra yay gibi fırlayıp karşı kaldırımında alıyordu soluğu. Böylece herhangi bir tehlikeyle karşılaşmadan ana caddeye ulaşmış, köprüye varmıştı. Oğlunun bu kadar dikkatli davranması, yaklaşık yirmi metre arkasında onu izleyen Bayan Hebestreit’i çok duygulandırmıştı; gülümsedi. Çocuk, Schloss Caddesi’nin sonunda, Altmarkt’ın bittiği yerde yine durup taşıtların geçmesini beklemiş, ancak yol boşalınca karşıya geçmek için hareket etmişti. Tam o sırada bir otomobil -öngörülemez ve trafik kurallarına aykırı biçimde- Wildsruffer Caddesi’nden ok gibi fırladı; fren yaptığı anda çocuğa çarpmasına ramak kalmıştı.

Çığlık atan Bayan Hebestreit, kendi sesinden korkarak iki eliyle ağzını kapattı. Arabanın etrafından toplanmaya başlayan insanların arkasına gizlenmişti. Oğlunun şunları söylediğini duydu:

“Hey! Trafik kurallarından haberiniz yok mu sizin? Annem burada olsaydı tokadı yerdiniz, anlaşıldı mı?”

İnsanlar gülüyordu.

Bayan Hebestreit yutkundu.

Yoluna eskisinden daha dikkatli devam eden Georg, sağ salım Zirkus Caddesi'ne varmış ve şirketin binasına girip gözden kaybolmuştu.

Bayan Hebestreit, binanın girişinde kapının arkasına saklandı. On dakika sonra merdivende ayak sesleri duyuldu. Evet, oğlu işini bitirmiş, aşağı iniyordu. Çocuk kapıda durdu, faturayı ve elindeki parayı kontrol etti, paketi sağ kolunun altına iyice sıkıştırıp çıktı ve yürümeye başladı.

Dönüş yolu tehlikesiz geçti. Bayan Hebestreit oğlunu Ritterstrasse'ye kadar izledikten sonra, Albert ve Luisen caddelerini geçerek evine vardı. Çok hızlı yürümesine rağmen çocuktan sadece beş dakika önce girebilmişti eve. Çabucak şapkasını çıkarıp iş önlüğünü giydikten sonra kocaman bir dilim kirazlı pasta kesti.

Annesi kapıyı açınca, “İşte geldim,” diyerek girdi içeri Georg.

Briyantin kutularını, yeni ondüle maşasını çıkardı paketten.

"Katranlı sabunları yarın bir ulak getirecek. Bu da paranın üstü, saydım doğru."

Parayı sayarak masanın üzerine koydu.

"Çok iyi iş başardın Georg," dedi annesi. "İşte bu da ödülün! Bir dilim kirazlı pasta!"

Pastadan bir parça aldı ağzına. Pastayı hak etmiş-ti; güzel bir duyguydu bu. Aslında Altmark'ta başın-dan geçeni anlatmak istiyordu. Fakat annesini kor-kutmamak için bundan vazgeçti.

Bir süre sonra saçını yaptırmak için Bayan Pfeffer gelince Georg mutfağa gitti. Bayan Hebestreit, müşte-risinin saçını yıkarken hikâyeyi ona da anlattı.

"Kalbim duracaktı sanki," dedi. "Bir düşünsenize, ya o adam oğluma çarpsaydı! Düşününce bile dizle-rim titriyor."

"Ne yapabilirsiniz ki?" dedi Bayan Pfeffer; başının üzerinde şampuan köpüğünden kocaman bir dağ ta-şıyordu.

"Dikkatli olmanın ötesinde ne yapabilir ki insan? Aynı şey sizin başınıza da gelebilirdi."

"Bana olmasını tercih ederdim, Bayan Pfeffer."

"Ama oğlunuz tercih etmezdi. Ah, su çok sıcak!"

Bayan Hebestreit suyu biraz soğutup yıkamaya devam ederken:

"Önce zamanım yok diye düşünüyordum. Ama Georg evden çıkınca, ona yetişmek için deli gibi koş-tum!" diye sürdürdü konuşmasını.

Bayan Pfeffer, "Hayat böyle işte," derken hapşır-
mıştı.

Bu arada Georg mutfakta yere oturmuş büyük
kent trafiği oyununu oynuyordu. Ocağın önü Altmarkt
olmuştu. Kömür kasası da otomobildi; Wilsdruffer
Caddesi'nden hızla çıkıp köşeyi döndü.

"İğrenç adam," diye bağırdı çocuk benekli plastik
köpeğe; kendi halinde kömür kasasının üzerinde otu-
ruyordu oyuncak hayvan.

"Geçiş hakkının siz de olmadığını görmüyor mu-
sunuz? Sizi şikâyet edeyim de görün, birkaç yıl hapis
yatın da aklınız başınıza gelsin! Ehliyetiniz var mı?"

O sırada annesi mutfak kapısından baktı içeriye.

"Neden bağıırıyorsun?"

"Hiç, oyun oynuyorum," dedi Georg. "Köpek ko-
mutlarıma uymadı da."

Odanın İçinde Dünya Seyahati

Gözünüzü çok sıkmadan bir bezle bağlayıp önce,
Seyahat etmeniz gerektiğini söyleyin kendinize.
Madagaskar, sonra Meissen ya da İskoçya rneėin,
Fark etmez gideceėiniz yer, sadece gitmek isteyin.
Sakın unutmayın, ilk önce pasaport girecek torbaya,
Bir elbise fırçası alın, bir de sıcak bir atkı yanınıza.
t götürün ve iki sucuėu, baharatlı,
Yer kaldıysa torbada, üç-beş şey daha tıkmalı.
Birkaç dakika sürdü, hazırsınız artık seyahate,
En nemlisi: Ters çevirin masayı ama dikkatle
Aracınız da hazır, artık gemiye çıkabilirsiniz,
Ne yazık ki Herta gelemiyor, veda etmelisiniz.
Hareket etti ters çevrilmiş masa, anlayacağınız gemi,
Nasıl da řiřirdi rüzgâr, masa örtüsünden yelkeni.
Herta'nın yardımıyla halı sert dalgalar yaratmalı,
Roma'ya uğrayın ve geçin Çanakkale Boğazı'nı,

Çevresinde hiç bilmediğiniz halkların yaşadığı.
Aman dikkat edin, deniz tutmasın sakın sizi,
Berbat bir hastalıktır, dışarı çıkarır içinizi.
Bu seyahatte her şeyin gerekmez gerçek olması,
Görmeden geçmeyin gelmişken Madagaskar'ı.
Örneğin kaya sırtları olsun şuradaki kanape,
Karaya oturabilir geminiz, büyükler yoksa evde.
Anne baba evdeyse sessiz sedasız yanaşmalı karaya,
Ayak basınca toprağa bağirmalısınız: Ah ne harika!
Görüyorum şimdiden bu oyundan pek hoşlandığınızı,
Ama unutmayın olmayan aslanlara nişan aldığınızı,
Takma saç örgüsünü annenizin, yılan saydığınızı.
İşte zamanı geldi, eve dönüş yolculuğu başlasın,
Binin masadan yaptığınız gemiye, denizler aşsın.
Anlatın eve dönünce istediğiniz gibi yaşadıklarınızı,
Güneş çarpmasını örneğin ve gördüğünüzü yamyamları.
Zehirleri, uçları eğri bıçakları ve insanları burnu halkalı.
Ama sakın unutmayın bunun sadece bir oyun olduğunu!

İki Anne ve Bir Çocuk

Sekiz yaşındaki Marlene, Mercklerin arazisinin bahçesinde bebeği Oswald'i, halıların serilip dövüldüğü demirin üzerine oturtmuştu ki -günümüzde bebekleri baş dönmesine karşı eğitmek gerekir çünkü her an uçakla seyahat edebilirler- kız kardeşi Pony göründü.

"Hemen eve gelmelisin," dedi ablasına. "Yeni anemiz geldi."

Marlene başını salladı. Bebek arabasındaki yatak ve yorganı silkeleyip düzeltti. Pony bu arada geri dönmüş, yavaşça kaldırıma çıkıp kemerli kapıdan içeri girmişti.

Merck ailesinin çocukları şaşkınlık içinde Marlene'nin yanına geldiler, erkeklerden biri, "Adı neymiş?" diye sordu.

"Bayan Stampfer, sanırım," yanıtını verdi Marlene.

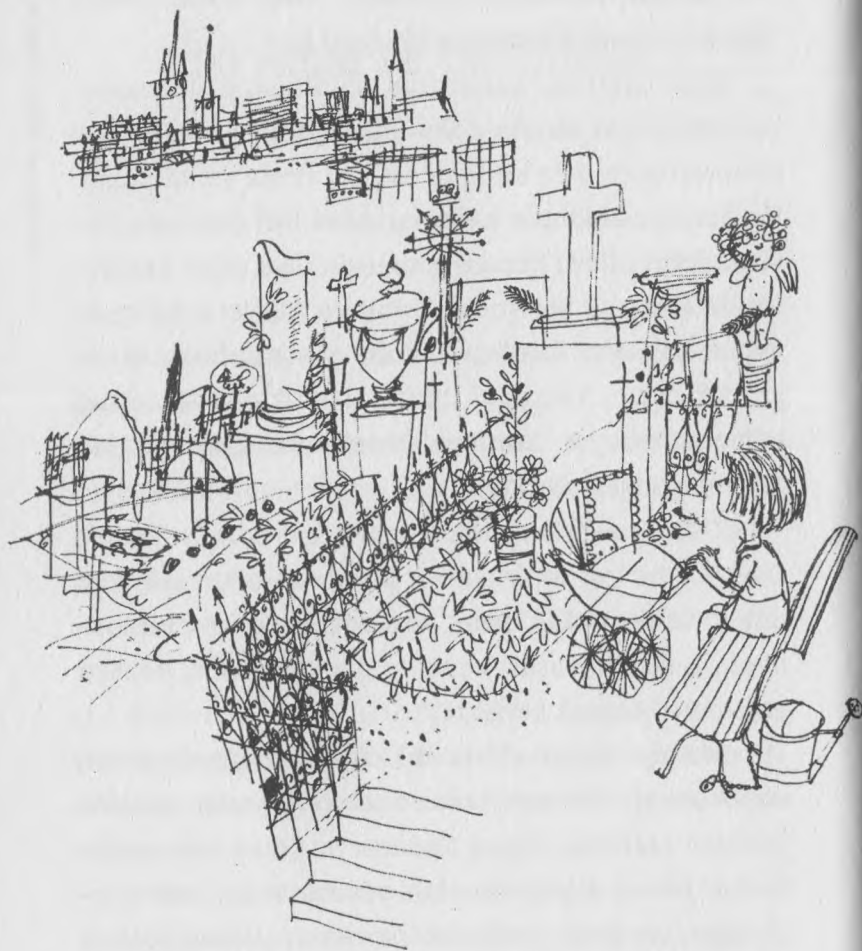
"Çok saçma," dedi Herta Merck. "Eğer sizin annenizse elbette Bayan Nieritz olur adı, babanın adı gibi."

"Tanrım ne kadar aptalsın!" dedi erkek çocuk. "Babasının adı Bayan Nieritz değil ki!"

Elini uzatmış, kardeşinin aptallığının derecesini belirtmek için alnına dokunmak istemişti. Fakat kız eline vurunca o da bir tane patlattı Herta'ya. Mercklerin her zamanki aile kavgalarından biri çıkmıştı. Dövüşenlerin öfkesi hemen geçmesin diye diğer kardeşler de kavgaya karıştılar. Sonunda Marlene bahçede yalnız kalmıştı. Kardeşler arası çatışma biraz ötede yan taraftaki hangarın içindeki barikatlarda devam ediyor olmalıydı. Marlene, bebek arabasını sürerek caddeye doğru yürüdü

Hâlâ halı demirinin üzerinde oturan Bebek Oswald, bir an sinirlenmiş olmalı ki arkaüstü yere düştü; kollarını kaldırmış, korku içinde geriye yaslanmıştı. Neyse ki yarası beresi yoktu. Çünkü o, bezden yapılmış oyuncak bebektir.

Caddeye çıkıp etrafa dikkatle göz gezdirdikten sonra bebek arabasını yolun iyice kenarından sürerek yürüyen Marlene, Oppel Caddesi'ne çıkan dar sokaklardan birine saptı. Adımları yavaşlamıştı; eski topçu garnizonunun önündeki kocaman karaağaçların altında, öğle yemeği sonrası bebek gezdiren dadılar gibi iyicil bir onurla gezindi. Solda, bahçelerin baş-

ladığı açık alanda bir süre bekledi. Çitlerin üzerine eğilmiş dallarla oynuyordu; huş ağacından kopardığı küçük dalları bebek arabasına koydu, sonra caddenin hemen kenarında açmış üç adet papatyayı koparıp dalların üzerine yerleştirdi ve arabayı iterek St. Pauli Mezarlığı'na kadar yürüdü.

Onlarca yıl öncesinden kalan sayısız mezara yu-
karıdan bakan bir tepenin üzerinde, bu yıl ölenlerin mezarlarının bulunduğu dördüncü bölgede, parmak-
lıkla çevrili bir mezarın kapısını gıcırdatarak açtı. Be-
bek arabasını zorlukla içeri sürüp üç basamaklı mer-
divenden indirdi ve sıra sıra dizili porsuk ağaçlarının
yakınına koyduktan sonra mezarın hemen yanındaki
küçük yeşil sıraya oturdu. Mezarların, haçların, kül
kavanozlarının ve meleklerin üzerinden, kuleleri ve
gazölçerleri mor renkli bir sis içinde kaybolmuş olan
aşağıdaki kenti izliyordu.

Mezarları temiz tutmakla ve çiçekleri sulamakla
görevli yaşlı kadınlardan biri geçti önünden. Küçük
kıza sevecenlikle başını sallayarak selam vermiş ama
Marlene fark etmemişti. Diz çöküp, kurumuş dalları
ve çiçekleri temizledikten sonra topladığı huş ağacı
dallarını ve üç papatyayı mezarın üzerine bırakıp iti-
nayla yaydı. Sonra bebek arabasından Florfina'yı alıp
papatyalardan birinin yanına oturttu, kendisi de gra-
nit mezarın kenarına ilişmişti. Bir süre sonra Florfi-
na'ya bakıp konuşmaya başladı:

"Oswald hâlâ halı demirinin üzerinde oturuyor. Bana hatırlat da alalım, yoksa bütün gece orada kalır ve ağlar. Belki de korkudan kalp hastası bile olur. Rahat dur!"

Siyah giysiler giymiş bir beyle bir hanım geçti; erkeğin başında parlak silindir şapka vardı. Çakıltaşları ses çıkarıyordu.

Marlene, oyuncak bebeğinin saçlarını okşadı, sanki bebeğin söylediği bir şeye yanıt veriyormuş gibi başını sallayıp konuşmaya başladı:

"Bayan Stampfer, Bayan Nieritz oluyor ve bundan dolayı da annemizin yerini alabileceğini düşünüyor. Ne düşünce ama değil mi? Benim Mercklere gidip, iyi günler şu andan itibaren sizin kızınızım ve adım da Marlene Merck, dememle aynı şey. Anladın mı? Bak işte! Oyuncak bebek olmana rağmen sen bile anlıyorsun. Oysa babam anlamıyor. Artık annemiz olmadığı için yeni bir anneye ihtiyacımız varmış, öyle diyor. Oysa insanın annesi yoksa yoktur."

Marlene oyuncak bebeği Florfina'yı kucağına alıp sordu, "Yoruldu mu?" Kente bir daha baktıktan sonra alçak sesle devam etti konuşmasına:

"Sana her zaman yalnız olan küçük Martha'nın hikâyesini anlatayım mı? Dinle bak: Küçük Martha'nın annesi ölmüş. O da günlerden bir gün annesini ziyaret etmek istemiş. Biriktirdiği parayla kendisine bir uçak almış. Uçağı büyük bir topun içine yerleş-

tirmişler, Martha da uçağın içinde oturuyormuş. Sırt çantasında süt ve bisküvi varmış, annesi için de bir kutu şekerleme. Top ateşlenmiş ve uçak son hızla cennetin kapısına ulaşmış. Fakat kapıda bekleyen ay-nasız içeriye sadece ölülerin girebileceğini söyleyip Martha'yı içeri almamış, o da annesi için aldığı şe-kerlemeyi polise verip öyle girmiş içeriye. Mavi nu-maralı sokaklarda uzun süre annesini arayan kızcağız sonunda onu yüz bin on bir numaralı evde bulmuş. Martha'nın annesinin üzerinde altından çok güzel bir kostüm varmış.

Martha'nın geldiğini fark etmeyen kadın, sinema salonlarındaki gibi açılır kapanır bir koltukta oturmuş altı çocuğunun fotoğraflarına bakıyormuş. Martha gizlice annesinin yanına oturmuş, elini tutarak mut-luluk içinde şunları söylemiş: Sonunda seni buldum. Dünyada yalnız yaşamak istemiyorum, ben de ölüy-müşüm gibi yap, burada kalayım. Sana getirdiğim şekerlemeleri kapıdaki polise verdim ama olsun ben sana yine alırım. Artık hiçbir şey o kadar kötü değil, seni buldum ya benim güzel anneciğim..."

"Benim güzel anneciğim," dedi küçük Marlene bir kez daha; kentin kulelerini göremiyordu artık çünkü iki gözü iki çeşme ağlıyordu. Başını üç papatyanın ya-nına koyup yüzünü elleriyle kapatmıştı.

At tüccarı Nieritz düğüne gelen konuklarla -sa-dece akrabaları ve eski bir iş arkadaşını davet etmiş-

ti- masada oturuyordu. Yeni karısı Lisbeth, kek dilimliyor fincanlara kahve koyuyor masadakilere yiyip içmeleri için ısrar ediyordu. Bazen de yerinden kalkıp yan odada oturan ve neşeli gürültüler yapan çocukların yanına gidiyordu.

Sonra masaya dönüp kocasına alçak sesle, "Robert az önce 'anne' dedi bana, Gertrud da elimi okşadı," diyor, sevinliyordu.

"İyi, iyi de, Marlene nerede kaldı?" diye sordu Bay Nieritz. "İlk karıma çok düşküncüydü Marlene. Lisbeth eve geldiğinden bu yana neredeyse hiç evde durmuyor."

"Bizim orada, birkaç ev ötemizde," diye anlatmaya başladı akraba kadınlardan biri, "bir dul kadın oturuyor. Bu kadıncağız iki yıldan beri Lippold adında biriyle evlenmek istiyor. Postanede çalışan yakışıklı, düzgün biri. Ama kadının bir çocuğu var; adamcağız ne zaman eve gelse ağlamaya başlıyor, gidene kadar da ciyak ciyak bağıyor. İkisi de çaresizler, ne yapacaklarını bilmiyorlar."

"Pony!" diye bağırdı Bay Nieritz. Küçük kız elinde kocaman bir dilim kekle yandaki odadan çıkıp geldi.

"Marlene'i çağırmadın mı?"

"Çağırdım. Başını salladı, ben de geri döndüm."

"Hâlâ Mercklerde mi acaba?" diye sordu yeni anne.

"Yok, değildir."

"Nerededir peki? Kilerde mi, ahırlarda mı, yoksa samanlıkta mı?"

"Yok, oralarda da değildir."

"Söylesene nerededir?"

"Söylemek istemiyorum."

"Gel bakalım buraya!" diye emretti babası. "Marlene nerede? Bilmek istiyorum."

"Marlene şeyde... Hayır söylemem."

"Nerede?"

"Mezarlıktadır. Sık sık oraya gidiyor çünkü. Beni de bir kez götürdü."

Masadakiler biraz etkilenmiş gibiydi. Baba başını öne eğmiş, saat zinciriyle oynuyordu.

"Tamam, peki," dedi Bay Nieritz, "kardeşlerinin yanına gidebilirsin."

Küçük kız salondan çıktı. Yan odadan çocukların kahkahalarına karışan tabak bardak sesleri geliyordu.

Bu arada Bayan Nieritz ansızın ayağa kalkmış, şapkasını takıp vazolardan birindeki karanfil demetini alarak beyaz bir kâğıda sarmıştı.

"Marlene'i almaya mı gidiyorsun?" diye sordu adam.

"Evet onu alıp geleceğim." Konuklarına döndü, "Kusura bakmayın lütfen, gitmek zorundayım."

Kadın akrabalarından biri yanıtladı:

"Bu davranışın çok hoş Lisbeth!"

Düğün yemeğine davet ettiği iş arkadaşı da Bay Nieritz'i, kendisine böyle bir eş seçtiği için kutladı.

Birbirlerini epeyce uzaktan fark ettiler. Çocuk, kendisini savunmak istemiş gibi iyice yapışmıştı parmaklığa. Kadının yüzü çok solgundu; basamakların hemen önünde durmuştu. Küçük kızın gözlerine bakabilmek için başını yukarı kaldırması gerekiyordu.

"Eve gelmek istemiyor musun?" diye sordu.

Marlene başını belli belirsiz iki yana salladı; susuyordu.

"Bana neden bu kadar kırgınsın? Annesiz kalmış altı çocuğa biraz yardım etmeyi istemekle çok mu kötü bir şey yaptım? Biliyorum, insanın sadece bir annesi olur. Annelerimiz ölünce annesiz kalırız, yerine başka bir anne koymamız olanaksızdır. Ama çocuklar onlarla ilgilenecek birine ihtiyaç duyarlar, Marlene!"

Kadın, basamaklardan birine, kızın ayaklarının dibine oturdu; yorgundu, düğün buketine dikmişti gözlerini:

"İnan bana benim yanınızda olmam, tek başına kalmanızdan çok daha iyidir... Ben de bir zamanlar senin kadar küçük bir kızdım. Bunu hiç düşünmemiştin değil mi? Annem ölünce babam hiç evlenmedi. Ama bunun daha az üzücü olduğunu söyleyemem; senden daha mutsuzdum."

Marlene parmaklığın hemen arkasında, basa-

maklardan birine oturmuş kadını dinliyordu hiç ses çıkarmadan.

“Çocukken hep yalnızdım. Gerçi babam at tüccarı olmadığı için senin baban gibi Holstein, Belçika ve Danimarka’ya gitmezdi sık sık. Ama yine de evde olmazdı. Daha sonra tek başına Hamburg’a gidip bir eldiven mağazasında tezgâhtarlık yaptım. Pazar günleri kızlar toplanıp gezmeye giderdik ama ben onlara bir türlü uyum sağlayamazdım. Hepsi benden daha güzeldi; sürekli gülerlerdi. Benimle evlenmek isteyen de olmadı. Oysa anne olmayı çok istiyordum.”

Kadın, sardığı kâğıttan karanfilleri çıkarıp kucağına bıraktı. “Giderek yaşlandım,” diye devam etti sözlerine. “Baban bana, çocuklarımin annesi olurusun, diye sorduğunda, evinize, sizin bir anneye ihtiyacınız olduğu için gelmedim. Çünkü sizin anneniz öldü. Buraya çocuk sevgisini yaşamak için geldim... Sen yalnız olduğunu düşünüyorsun, Marlene. Oysa ben, senden daha yalnızım.”

Kadın kamburunu çıkararak oturmuş, büyük bir özenle çiçek demetini sardığı kâğıdı katlıyordu. O sırada küçük bir el kucağına uzanıp karanfil demetini aldı. Kadın dönüp bakınca Marlene’in çiçekleri annesinin mezarına koyduğunu gördü. Küçük kız oyuncak bebeğini bebek arabasına yerleştirmiş, kapıdan geçirerek basamaklardan aşağıya, çakıltaşı döşeli yola indirmişti.

"Hadi, ayağa kalk, yoksa elbiseni kirleteceksin!" dedi kadına sessizce.

Kadın ve küçük kız, sıra sıra dizilmiş mezarların yanından hiç konuşmadan geçtiler. Ancak caddeye çıktıklarında bahçelerin ordan geçerken kadın, biraz çekinerek bebek arabasını gösterdi:

"Adı ne?"

"Florfina," dedi küçük kız, "Oswald de hâlâ halı demirinin üzerinde oturuyor."

Küçük Çocuğun Büyük Kederi

"Merhaba, anne!" dedi Jochen, annesi kapıyı açınca. Kadının yanından sağ bacağının üzerinde zıplayıp koridordan geçti. Salonda takla atıp sırtüstü uzandı yere. Kahkahayla gülerken karnını tutuyordu. Kanapeye oturmuş gazeteye göz gezdiren annesi sessizdi.

"Naumannların Richard bugün coğrafya dersinde Kızılderililerin Hindistan'da yaşadıklarını söyledi! Amma da salak ha! Schmiedel de Berger'e çimdik attı. Bergel havaya zıplayınca Bay Jaeschke ne olduğunu sordu. Berger, üzerinde pire dolaşıyor olabileceğini söyledi. Bunu duyan Schmiedel bas bas bağırarak kalktı sıradan, bir yandan da hart hart kaşınıyordu. Pireli çocuklarla aynı sırada oturamazmış, anne babası izin vermezmiş buna. Gülmekten öldük!"

Jochen olanları hatırlayınca yine güldü, sonra

oturma pozisyonuna geçip sırt çantasını çıkardı, annesinin yüzüne bakıyordu dikkatle.

"Bugün keyfin yok herhalde?" diye sordu kaygılı bir sesle.

Kadın ayağa kalktı:

"Hadi yemeğimizi yiyelim."

"Ne var yemekte?"

"Jambonlu makarna."

"Rendelenmiş peynir de var mı?"

"Evet var."

"Oh, harika!"

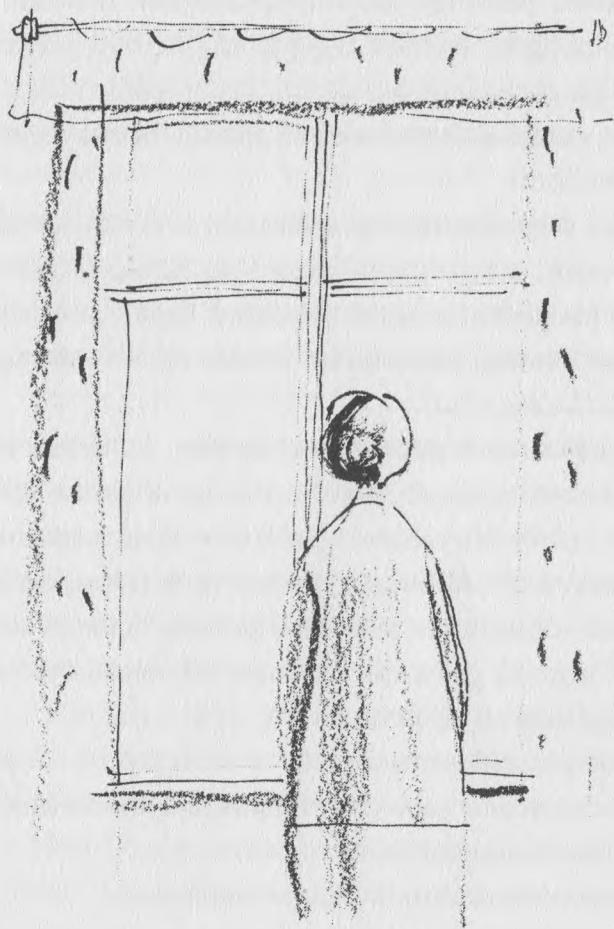
Ayağa kalkan Jochen, bir tür halk dansı yapmaya başladı. Bir yandan da annesini izliyordu. Kadının yüzündeki ciddi ifadeden bu gösteriyle hiç ilgilenmediğini anlamıştı.

Annesi masayı kurdu; oturdular. Çocuk makarnayı çatalla toparlayıp ağzına götürmekle meşguldü. Silip süpürdüğü tabağını yeniden dolduran annesine coşkuyla başını sallarken kadının önündeki tabağa dokunmadığını fark etti. Ne olduğunu sormaya cesaret edemiyor, üzüntü içinde tabağını karıştırıp duruyordu. Sonunda bu sessizliğe daha fazla dayanamadı:

"Anne, sözünü mü dinlemedim yoksa? Bazen insan gerçekten fark edemiyor... Yoksa paramız mı kalmadı? Biliyor musun jambona hiç gerek yoktu!"

Elini şefkatle annesinin elinin üzerine koymuştu.

Ama annesi aceleyle masayı topladıktan sonra

küçük şapkasını başına yerleştirirken hemen geleceğini söyleyip gitti. Ev ödevlerini yapmaya başlamasını söylemişti. Sonra kapı açılıp kapandı.

Jochen pencereyi açıp aşağıya eğildi. Annesinin evden çıktığını, caddeyi aşağıya doğru inip Scheunenhofgasse'ye saptığını gördü. Keder içinde masaya oturdu, çantasını açıp kalemini çıkardı, ucunu çiğnemeye başladı.

Kısa süre sonra dönen annesinin elinde bir demet çiçek vardı. Mavi noktalı vazoya su koyup çiçekleri içine yerleştirdikten sonra pencereyi kapadı. Arkasını çocuğa dönmüş, pencerenin önünde öylece duruyor, hiç konuşmuyordu.

"Çiçekler çok güzel," dedi Jochen, bu arada ellerini birbirine kenetlemişti; zor nefes alıyordu. Aynı odanın içinde iki yabancı gibilerdi. Annesi şapkasını çıkarmayı bile unutmuştu, Jochen'ın sözlerine yanıt vermedi, omuzlarını silkmekle yetindi. İçinden annesine koşmak geliyordu ama oturduğu sandalyeden hafif doğrularak yalvardı:

"Bir şey söylesene, anne!"

Çocuğun sesi yavaş ve boğuktu, büyük olasılıkla annesi duymamıştı bile.

Kadın, arkası dönük olduğu halde sordu:

"Bugün ayın kaçı?"

Çocuk bu soruya şaşırılmıştı fakat koşup duvardaki takvime baktı:

"9 Nisan!"

"9 Nisan," diye tekrar etti kadın, o sırada mendilini ağzına götürmüştü.

Jochen ansızın neler olduğunu anladı. Annesinin doğum günüydü bugün! Tamamen unutmuştu! Titreyerek sandalyeye yığıldı. Gözlerini kapadı, aklından tek bir şey geçiyordu: Hemen oracıkta ölmek. Jochen annesini çok severdi. Yapayalnızlardı; ne dostları ne akrabaları vardı bu kentte. Annesinin de akli fikri oğlundaydı. Çocuk annesini üzmemek için yaşıtlarının alay ettiği örnek çocuk olmayı bile göze almıştı. Ama işte olan olmuş, annesinin doğum gününü unutmuştu!

Kadın gidip kendisine bir demet çiçek almak zorunda kalmış, sonra camın önünde durmuş, bütün dünya tarafından terk edildiği duygusuna kapılmıştı. Yanına gidip onu okşamayı bile olanaksızdı artık. Çünkü hiçbir zaman affetmeyecekti... Şu an hastalanabilseydi keşke, belki o zaman annesinin sevgisini yeniden kazanabilirdi.

Yerinden kalkıp yavaşça kapıya yöneldi. Sonra durdu; bir kez daha dönüp yalvarır gibi sordu:

"Bana mı seslendin anne?"

Fakat kadın camın önünde sessiz ve hareketsiz durmayı sürdürüyordu. Çocuk yatak odasına gidip yatağının üzerine oturdu. Ağlamayı bekledi fakat gözünden yaş akıyordu. Sadece arada bir, sanki biri yakasından tutup sallıyormuş gibi sarsılıyordu.

Sonra biriktirdiği para geldi aklına. Kalkıp baktı; küçük bir teneke kutunun içinde, neredeyse iki mark. Ama artık hiçbir anlamı yoktu... Parayı kutudan alıp cebine koydu. Acaba bir koşu gidip hediye mi alsaydı? Aldığı hediyeği posta kutusuna atıp kaçabilirdi. Bir daha da geri dönmeyecekti! Posta kutusuna sığabilecek bir şey, örneğin çikolata. Kutlama kartına da şunları yazacaktı: Çok üzgün olan oğlun Jochen'dan! Hiç olmazsa onu iyi hatırlardı annesi.

Odadan parmak uçlarında çıkıp koridoru geçti, dışarıya çıktıktan sonra dış kapıyı aynı bir hırsız gibi yavaşça kapadı.

Jochen'ın annesi, camın önünde uzun süre dikildi; gözünü kırpmadan dışarıya bakıyor, sanki kendi zavallı ve kederli hayatını izliyordu. Oğlunun doğum gününü unutmasının gizli bir anlamı varmış gibi geliyordu ona. Şimdiye kadar yitirdiklerini düşündü; demek oğlu da, yavaş yavaş uzaklaşıyordu. Bu durumda hayatının hiçbir anlamı kalmayacaktı. Bir süre sonra oğluna acımaya başladı.

Neredeydi acaba? Unutkanlığının bedelini çoktan ödemiş olmalıydı. Bu kadar katı olmamalıyım, diye düşündü. Çocukcağız çok korkmuştu; son olarak umutsuzluk içinde odadan çıkarken, "Bana mı seslendin, anne?" diye sorduğunu hatırladı.

Oğlunu aramaya başladı. Yatak odasına baktı

önce, sonra mutfağa ve banyoya. Telaşla koridorda aradı çocuğu, dolapların arkasına göz gezdirdi. Bazen sert, bazen yumuşak ses tonuyla, "Jochen!" diye seslendi. Çocuk evde değildi; kaçmıştı! İyice huzursuzlandı kadın, yalvarırcasına sesleniyordu oğluna. Gitmişti işte! Birden daire kapısını açıp oğlunu aramak için koşarak merdivenlerden indi.

Bu arada Jochen, çikolata almak için bir dükkâna girmişti. Kederli gözlerle bakan çocuk, iki paket çikolata istedi. Onu baştan ayağa kuşkuyla süzen tezgâhtar -guatrı olan yaşlıca bir kadındı- çocuk, "Doğum günü için alıyorum," dedikten sonra iyi davranmaya başlamış, paketleri hediye kâğıdına sarıp pastel mavi renkli kurdelayla bağlamıştı. Teşekkür edip parayı ödeyen Jochen, bu kez bir kırtasiyeye girdi. Kutlama kartlarının içinden bir tane seçti. Harikaydı; neşeyle gülümseyen bir ulak, iki elinde iki büyük saksı taşıyordu. Altta da süslü harflerle, "Doğum gününü en içten dileklerimle kutlarım," yazılmıştı. Çocuk, güzel kutlama kartına kederle baktı uzun uzun, sonra yazı masasının arkasına geçti ve şunları yazdı, "Çok üzgün olan oğlun Jochen'dan. Artık bana kızma, sevgili anneciğim. Seni çok öpüyorum. Elveda!"

Parayı ödedikten sonra cebinde on beş senti kalmıştı. Kartı, çikolata paketinin ipek kurdelasının altına yapıştırıp aceleyle çıktı kırtasiyeden. Artık gözyaş-

larına engel olamıyor, yaşlar yanaklarından yuvarlanıyordu. Ama cesaretle yutkundu; kapıyı açıp binadan içeri girerken başı öndeydi.

Binaya girerken büyük bir korkuya kapılmıştı. Savaş giden bir Kızılderili gibi sessizce süzülerek çıktı merdivenlerden. Posta kutusunun kapağını açıp içine hediye paketini attı. Biraz gürültü olduğu için kalbi çarpmaya başlamıştı. Ama evde hiç hareket yoktu. Aslında şu an yapabileceği en iyi şey, kaçıp bir yerlerde ölmektir! Fakat bunu göze alamadı, çekinerek zile dokunup birkaç basamak indi koşarak.

Bekledi. Ses seda yoktu...

Cesaretini toplayıp bir kez daha kapıya kadar gitti, zili çaldı. Bu kez de koşarak merdiven boşluğuna inmişti. Ama evde in cin top oynuyordu! Annesi evde değil miydi acaba?

Ya başına bir şey geldiyse? Belki de üzüntüsünden gaz musluğunu açıp kendini zehirlemişti.

Koşarak daire kapısına gitti zili çaldı, kapıyı yumrukladı, posta kutusunun kapağını birbirine vurdu, anahtar deliğinden, "Anne! Anne! Benim! Kapıyı açsana!" diye bağırdı. Sonra inleyerek dizlerinin üzerine çöktü. Her şey bitmişti işte!

Jochen'ın annesi çevredeki bütün caddelere bakmış, tanıdığı bütün dükkânlara girip oğlunu görüp

görmediklerini sormuştu. Çocuğun nerede olduğunu kimse bilmiyordu. Kavşakta duran trafik polisine de sordu. Adam başını sallayıp kolları iki yana açık arabalara dur veya geç işareti vermeye devam etti. Cesareti kırılan kadın, bir süre polisin yanında öylece durdu, gözleri hızla etrafı tarıyordu. Sonunda eve dönmeye karar verdi. Belki de bodruma inmiştir, diye düşünmüştü yolda. Caddeyi hızla geçti, bahçeyi koşarak kat edip eve girdi.

Bodruma inerken birinin ağladığını duydu. Oydu! Mutlu ve sinirli gülererek seslendi:

"Jochen!"

Çocuğun sesi geldi yukarıdan:

"Anne! Anne!"

Sonra çocuk, yukarıdan aşağıya, annesi aşağıdan yukarıya bir koşu tutturdu.

Yarı yolda karşılaşp kucaklaştılar. Kavuştuklarına inanamıyor, durmaksızın birbirlerini okşuyorlardı. Basamaklara oturdular; dudaklarından sevgi ifade eden saçma sapan sözler dökülüyor, durmadan gü-lüyorlardı. Şu an bütün dertleri unutmuşlardı. Sonra yan yana oturdular basamaklardan birine; yorgun ve sessizlerdi. Bildikleri tek şey mutlu olduklarıydı. Elle-ri hâlâ kenetliydi.

Nihayet anne, "Hadi gel oğlum!" dedi. "Burada sonsuza kadar oturamayız. Bizi bir gören olursa!"

"Evet, haklısın. Bizi anlamayacaklardır," diye ya-

nıtladı annesini Jochen. Sanki uzun süredir yattıkları hasta yatağından yeni kalkmışlar ve ilk adımları atmayı deniyorlardı; öylesine zorlukla çıkmaya başladılar merdivenlerden.

Annesi kapıyı açıp birlikte mutfığa geçtiklerinde çocuk, "Anne, posta kutusuna baksana!" diye fısıldadı kadının kulağına. Posta kutusuna bakan kadın ellerini sevinçle çırpıttı:

"Ooo, biri doğum günümü kutlamaya gelmiş, küçük bir adam sanırım."

"Evet, evet! Değil mi?" dedi Jochen, içten içe kendisiyle gurur duyuyordu, güldü. Gizli bir hıçkırık eşlik etmişti gülüşüne.

"Çok iyi, küçük bir adam gelmiş. Peki, nerede saklanıyor olabilir?" dedi annesi.

"Burada," diye bağırdı çocuk, "burada saklanıyor işte!"

Annesinin boynuna atılıp mutluluklar diledi, iyi dileklerini ilettiler.

Jochen'ın annesi kutlama kartının arkasını kahve yaparken gizlice okumuştur, tabii akşam Jochen yatıktan sonra da defalarca okudu kartı. Hatta biraz da ağladı. Fakat şimdi döktüğü gözyaşları sevinçtendi.

Noel Baba Gelince'

Evler çok sessizdi Noel'den önceki gece,
Hiçbir şey kıpırdamıyordu, fareler bile.
Bacalara rengârenk çoraplar asılmıştı,
Noel Baba'ya hediyeler ısmarlanmıştı.
Bütün çocuklar yorgana sarılmış yatıyordu,
Rüyalar elma, çerez ve çikolata doluydu.

Annem çoktan uyumuştı, uyuyordum ben de derin,
Kış uykusundaydın sanki sevimli dağ farelerinin.
Tam o anda bir gürültü koptu dışarıda,
Sıçradım ve koştum hemen bakmaya.

¹ New York'ta Columbia Üniversitesi profesörü Clement Clarke Moore, 1822 yılında, Noel'den kısa süre önce, 6 çocuğunu memnun etmek için A Visit from St. Nicholas adlı bu şiiri yazdı. Şiir kısa süre içinde bütün Amerikalı çocukların kalbini kazanmıştı fakat yazarının kim olduğu uzun süre gizli kaldı; belli ki Clement Clarke Moore da bu satırları kendisinin yazdığının bilinmesini istemiyordu. Erich Kästner 1947'de Almanca çevirisini yayınladı.

Cama koşarken uyku sersemi, hızımı alamadım,
Gıcırdayan pencere kanatlarından birine çarptım.

Kar yağmıştı, gökyüzünde ay parlıyordu,
Sanki gün doğmuştu, her yer ısıldıyordu.
Sekiz küçük rengeyiği geliyordu koşarak,
Uçururmuş gibi çektikleri küçük bir kızak.
Sakallı, yaşlı bir adam binmiş geyiğin sırtına,
Başka kim olabilir, bu kesinlikle Noel Baba.
Geyikler uzaktan rüzgâr gibi koşarak geliyordu,
Yaşlı adam ısıklık çaldı ve dedi, "Hızlanın, daha hızlı!
Koşun yarışçılar! Dans edin dansçılar!
Uçun, alev kanatlılar!
Kayan yıldız olun! Şimşek ve gök gürültüsü!
Sevgili canlar!
Balkonlarından, bacalarından, duvarlarından
Geçin evlerin!
Durmayın, hep ileriye! Hep ileriye!
Kanatlı geyiklerim!"

Güz rüzgârının süpürdüğü
Yapraklar gibi sokaklardan,
Geçtiler ne varsa gökyüzüne
Şiddetle savurarak yollardan.
Geyikler doludizgin çekiyorlardı kızıağı
Evlerimize doğru
Noel Baba geliyordu, yaşasın

Çuvallar oyuncaklarla dolu!
Yaklaşır yaklaşmaz belli belirsiz
Duydum seslerini inanın,
Fark ettim geyikleri ve çatıda
Küçük nallarını hayvanların.

Davranmışım kapatmak için pencere kanadını,
Bacadan pat diye inerken gördüm Noel Baba'yı!
Hepimizin bildiği o uzun kürkü vardı üzerinde,
Kapkaraydı ama bulanmıştı baca isine ve küle.
Noel Baba'nın elinde hediyelerle dolu çuvalı vardı,
Bir şeyler satmak için dolaşıp duran
Çerçiler gibi aynı.

Yanakları gamzeli, ne komik! Bakışları parlıyordu!
Yanakları hafif pembeydi,
Kırmızıydı yuvarlak burnu!
Ağzı çok komikti, kar beyazdı sakalı,
Çizilmiş yarım daire gibiydi dudakları.
Ağzında piposuyla öylece duruyordu,
Başının üzerinde duman yükseliyordu.

Gülümseme kapladı yüzümü,
Karşımda onu görünce,
O, devler dünyasından gelen
Biraz şişman bir cüce.
Bana baktı o da,

Fark ettim kesinlikle yüzündeki o ifadeyi
Sanki bana, "Benden sakın korkma,"
Demek ister gibiydi!

Konuşmadan oyuncağı çorapların içine tıktı,
İşi bitince ansızın döndü ve yüzüme baktı.
Başını salladı, parmağını götürerek dudaklarına,
Sonra girip bacanın içine, kaybolup gitti anında!

Kızağına atladı, ıslık çaldı geyiklerine Noel Baba,
Uçtular ormanların ve vadilerin üzerinde, ne âlâ.
Uzaklardan duydum sesini bağıırıyordu:
"İyi Noeller herkese ve iyi geceler!" diyordu.

Küçük Çocuk Yolda

8. Peron boşalmıştı. İstasyon şefi, her zamanki gibi vagonları gözden geçirirken ansızın durdu; şaşırmıştı. Orada biri vardı; küçük bir erkek çocuğu, lokomotifin yanından ağır ağır geçti, sonra geri dönüp aynı ağır adımlarla yürüdü geriye. Sonra dizlerini gererek memurun önünde dikilip şöyle dedi:

"Ben ölçüyorum."

"Sen sayabiliyor musun ki?"

"Çoktan. Lokomotifin resmini yapmak isteyenlerin yüz metre kâğıda ihtiyaçları var."

"Ama lokomotifi daha küçük çizmek de olanaklı."

Başını iki yana sallayan küçük çocuk etrafına bakarken:

"Burada mı oturuyorsun?" diye sordu. "Hayır mı? Bizim orada, Breitenbach'ta istasyon şefi istasyonda oturuyor. On iki tane mavi ada tavşanı var! Senin de on iki tavşanın var mı?"

"Yok," dedi istasyon şefi. "Sen nereye gitmek istiyorsun?"

"Annemi ziyaret etmek istiyorum. Ama kimseye söylemedim. Babam parayı postaneye götürdüğümü sanıyor."

Elini kaldırıp istasyon şefinin parmaklarını tuttu. Bariyerden geçtiler, merdivenlerden inip istasyonun kapısına gelmişlerdi.

Kapıda istasyon şefinin aklına görevi gelince durup:

"Seni neden annen karşılamıyor?" diye sordu.

"Annem hasta, şu sıra bir doktorun yanında."

"Nesi var?"

"Tümör vardı vücudunda. Doktor kesip aldı. Bana gösterir mi acaba?"

İstasyon şefi bilmem anlamında omuzlarını silkti. Konuyla ilgili bir şey bilmediği görülüyordu.

Küçük çocuk cebinden bir kâğıt çıkarıp istasyon şefine gösterdi.

"Bunu okuyabilirsin. Gürtler bizim soyadımız."

Sayın Bay Gürtler!

Karınızın acilen ameliyat olması gerekiyordu. Koşullar göz önüne alındığında durumu iyi. Eğer herhangi bir sorun çıkmazsa 14 gün sonra Breitenbach'a geri dönebilir. Sizden ameliyat gideri

olan 250 Mark'ı gecikmeksizin ödemenizi rica ediyorum. Bu fiyatın ödeme koşullarınıza uygun olduğunu umuyorum.

Saygılarımla

Dr. Brausewetter,

Pasewalker Allee 18a

İstasyon şefi mektubu katlayıp geri vermek istedi. Ama çocuk orada değildi; biraz ötede çiçek satan bir kadının önünde duruyordu. Çiçek buketini kâğıda saran kadından parasının üstünü aldı. Bu arada istasyon şefi çocuğun yanına gelmişti.

"Hadi gel, seni tramvaya bindireyim," dedi

Başını sallayan çocuk:

"Senin de küçük çocukların var mı?" diye sordu.

"Elbette," dedi istasyon şefi, "hem de tam senin yaşında küçük bir oğlum var."

"Aynı benim gibi demek? Adı ne?"

"Arno."

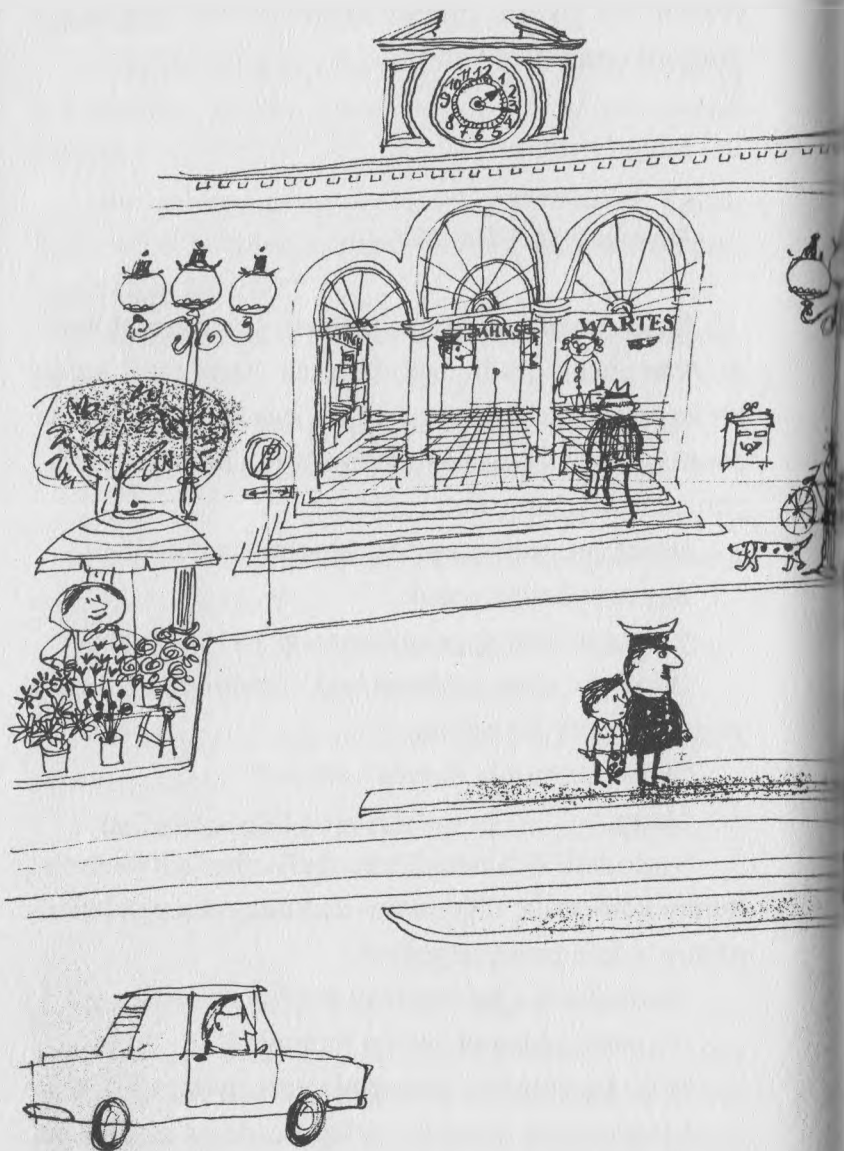
"Arno mu? Grünwaldlerin oğullarının adı da Arno. Benim adım Fritz, diğer adım da Rudi. Ama pek kullanılmıyor. İşte tramvay geliyor."

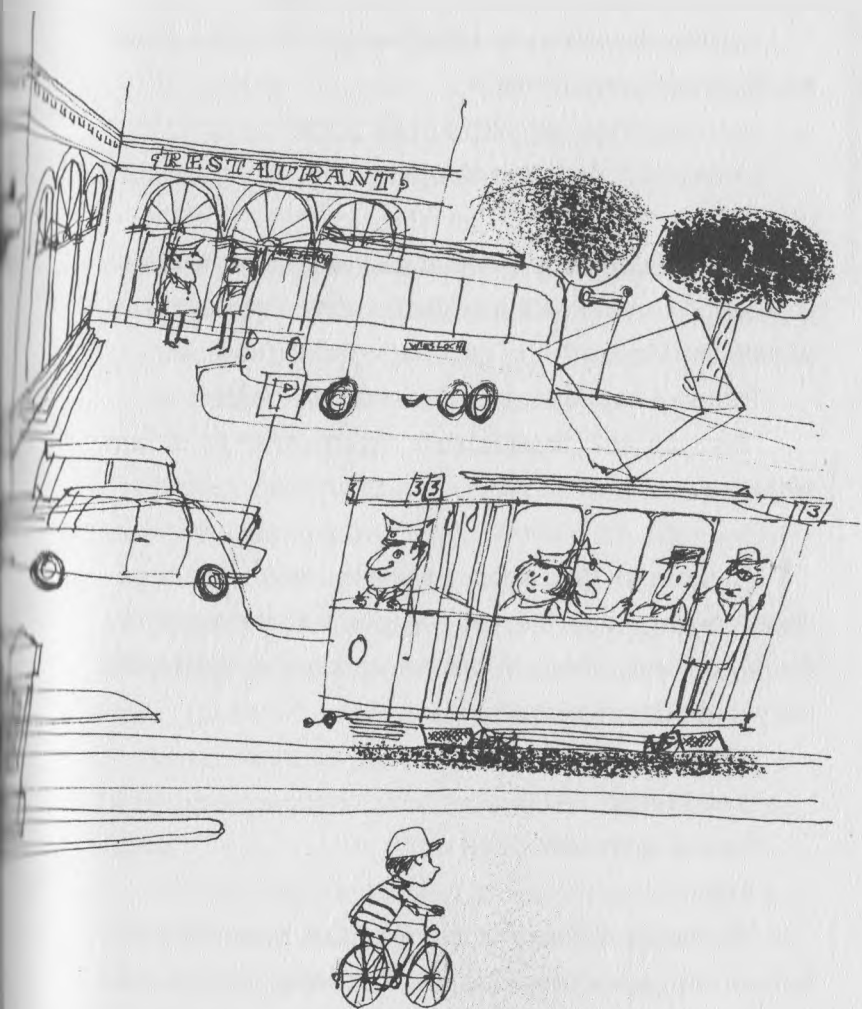
"Senin bineceğin tramvay değil bu gelen."

"Anneme gidemez miyim bununla?"

"Yok. Karşı tarafa geçmemiz gerekiyor."

İstasyon şefi, Fritz ile birlikte caddeyi geçti. Çok

geçmeden çocuğun binmesi gereken tramvay gelmişti. Şef çocuğu kucaklayıp tramvaya bindirirken kondüktöre, "Bu Breitenbach'tan Fritz," dedi.

"Dr. Brausewetter'in kliniğine gitmek istiyor. Aneciği orada yatıyormuş."

"Annem," diye düzeltti küçük çocuk.

"Anlaşıldı," dedi kondüktör, çocuğun elinden tuttu.

"Cebindeki paraya dikkat et," diye uyardı istasyon şefi. "Annene selam söyle benden. Geçmiş olsun dileklerimi de ilet!"

Tramvay harekete geçerken Fritz de bağırdı:

"Size de çok teşekkürler! Oğlun Arno'ya selam söyle!"

Yol uzundu. Çocuk önce burnunu sildi. Sonra parasını saydı. Parayı tek tek sayıp sol dizine koyuyordu. İşi, bitince yanında oturan ve kendisini dikkatle izleyen delikanlıya sordu:

"Ne kadar bu para?"

"245 Mark."

"Yanlış saymadın değil mi?"

"Hayır."

"Bu parayı doktora vereceğim. Çok para değil mi? Babam dün gece tanıdıklarımızı dolaşıp topladı. Sa-dece biri borç vermeyi kabul etmedi. Börner pintinin biridir zaten."

Ayağa kalkan Fritz parayı pantolon cebine soktu, eli hâlâ cebindeydi.

"Çok dikkatli olmak gerekiyor. Bazen cebiniz delik olur ve hiç fark etmeden parayı kaybedebilirsiniz."

İç geçirip vagonun içinde dolaşmaya başladı. Şişmanca bir kadın bir parça çikolata uzattı çocuğa. Fritz, hayır anlamında başını salladı:

"Hayır, teşekkür ederim. Üstüm kirlenebilir. Annem beni böyle görürse kızar. İyi görünüyor muyum?"

Birkaç kez kendi etrafında döndü.

Yolcular başlarını sallayıp güldüler.

Kondüktör vagonun içine seslendi:

"Fritz, yerine otur ve uslu dur!"

Bunun üzerine küçük çocuk yeniden koltuğa tırmanıp oturdu; dışarıyı seyreliyordu. Bir süre sonra:

"Burası amma da kalabalık," dedi.

"Çocuk çok doğru söylüyor!" diye girdi lafa bir kadın; göz kırıp durmasından asabi biri olduğu belliydi. "İnsanın hep bir ayağı çukurda."

Fritz kadının ayaklarına baktı uzun uzun, düş kırıklığına uğramıştı. Yeniden caddeyi seyretmeye koyuldu.

"Breitenbach buradan çok daha küçük," diye konuştu camdan bakarken. "Bin kez daha küçük." Yanındaki genç adamın kulağından tutup çekti:

"Beni ziyarete gelmelisin. Çok eğleniriz. Belki de Liebenwerda'da panayır zamanıdır. Gülmekten kır-

lırsın! Sonra bizde öğle yemeği yeriz. En sevdiğin yemek ne?"

"Yeşil fasülyeli koyun eti," dedi genç adam; yüzü kızarmıştı.

"Benim en sevdiğim yemek de jambonlu makarna. Ama fark etmez. Benim annemin pişirdiği..."

Çocuk susup ayaklarını salladı.

"Pasewalker Bulvarı!" diye bağırdı konduktör ve zili çaldı. "Fritz, burada iniyorsun!"

Koltuktan kayarak inen çocuk eğilip, "Geçmiş olsun!" diye bağırdı. Bütün yolcular güldüler; çocuğa çikolata ikram eden şişman kadın, öyle keyiflenmişti ki dizlerine vurarak gülüyordu. Konduktör çocuğu vagonundan indirip Doktor Brausewetter'in yerini gösterdikten sonra tramvay yoluna devam etti.

Küçük çocuk kapı ziline bastıktan sonra ayakbılarını sildi. Cebinden parayı çıkarmış elinde tutuyordu. Kapı açılınca para demetini uzatarak, "Bayan Gürtler için parayı getirdim," dedi.

"İçeri gelsene."

Genç bir kız, çocuğun elinden tutup içeriye götürdü.

Yumuşak halıların üzerinde yürüyerek aydınlık, sessiz bir odaya girdiler.

"Para biraz eksik, bilet ve çiçeklerin parasını da buradan ödedim çünkü. İşte not burada."

Parayla doktorun mektubunu masaya bıraktı.

Hemşire parayı saydı ve bir şeyler yazdıktan sonra mektubu çocuğa geri verdi.

"Önemli değil, küçük Gürtler. Mektubu kaybetme!"

Çocuk mektubu cebine koyarken sordu:

"Sen kimsin?"

"Hemşireyim ben."

"Doktorun hemşiresi misin?"

"Hayır. Hastaların hemşiresiyim."

"Annemin de mi?"

"Elbette!"

"O zaman benim teyzem sayılırsın!"

"Elbette öyleyim."

Çocuk, çiçeği kâğıdından çıkardı. Çocuğun yakasını düzelten hemşire sordu:

"Annemi görmek ister misin?"

Çocuk başını salladı.

Koridordan geçip üzerinde 5 yazan bir kapıdan girdiler.

Küçük çocuk odada durmuş çiçek demetini arkasına saklamıştı. Odada iki yatak vardı; ikisinde iki hasta yatıyordu. Uyuyan kadınların yüzleri soluk ve zayıftı. Küçük çocuk ağır ağır baktı kadınlara. Sonra hemşireye dönüp camın önündeki yatağı işaret etti. Hemşire evet anlamında salladı başını.

Çocuk parmak uçlarında annesinin yatağına yaklaşıp sandalyenin kenarına oturdu; annesinin yüzü-

ne bakıyordu. Kadının göz yuvaları siyah-kahverengi parılıyordu. Derisi iyice incelmış, şakakları derine göçmüştü, solgun alnında bir sürü mor damar görünüyordu. Ağzı açıktı, hızla nefes alıyordu ama zorlandığı belliydi. Gözleri kapalı olmasına rağmen yorgun ve ürkek bakışları hissedilmekteydi.

Küçük çocuk, annesinin uyuyan yüzüne bakarken çaresiz gülümsüyordu. Çiçek demetini yorganın üzerine bırakmıştı. Elini havada okşarmış gibi gezdirdikten sonra hemşirenin yanından geçip hızla odadan çıktı. Hemşire de arkasından gelmişti.

Dışarıda, "Az kalsın onu tanıyamayacaktım," dedi çocuk fısıltıyla. "Yüzü hep böyle mi kalacak?"

"Tabii ki hayır! On dört gün içinde eski haline dönecek. Sen de onun sözünden çıkmazsan tamamen sağlığına kavuşur."

"İyileşene kadar yanında kalabilseydim keşke! Onun bilmesi gerekmezdi. Sadece uyurken odasına gelir seyrederdim... Ama bu olanaksız, biliyorum."

Hemşire çocuğu bekleme odasına götürdü, kendisi mutfağa geçmişti. Geri döndüğünde kapı kilitliydi; küçük çocuğun sesini duydu; ağlıyordu. Sessiz ve çaresiz ağlıyordu çocuk. Ne yapacağını bilemeden öylece durdu; onun da gözleri dolmuştu.

O sırada beyaz gömlekli bir bey geldi:

"Neler oluyor burada?" diye sordu hemşireye.

"Breitenbach'tan soyadı Gürtler olan bir çocuk,

kimseye söylemeden annesini görmeye gelmiş, doktor bey."

"Gördü mü annesini?"

"Evet ama kadın uyuyor."

"Çocuk burada kalabilir. Hastanın kalbi çok zayıf. Belki de..."

Doktor cümlelerin sonunu getirmedi. İkisi de çocuğun durmaksızın ağladığını duyuyorlardı. Doktor bir an sarsılır gibi oldu, sonra hemşireye başını sallayıp gitti.

Felix Hardal Almaya Gidiyor

1927 yılının Noel akşamı saat altı sularıydı. Preiser ailesi hediye faslını yeni bitirmişti. Baba, Noel ağacının hemen yanındaki sandalyeye yerleşmeye çalışırken ıslak parmaklarının arasında söndürdü mumun alevini. Anne mutfakta iş görüyordu. Yemek masasına tabakları ve patates salatasını getirirken, "Sosisler olmak üzere!" dedi. Kocasını sandalyeden kalktı, Fidel'in avucunun içine eliyle vurup arkasından bağırdı:

"Hardalı unutma!"

Kocasına yanıt verecek yerde boş hardal kavanozuyla odaya dönen kadın:

"Felix," dedi, "Bir koşu hardal alıp gel! Sosisler hemen oluyor."

Felix, lambanın altında oturmuş, küçük, ucuz bir fotoğraf makinesini evirip çeviriyordu. Babası, on beş yaşındaki çocuğa hafif bir tokat atıp bağırdı:

"O işi daha sonra da yapabilirsin. Şu parayı al. Hadi, çabuk ol! Anahtarın yanında olsun, kapıyı çalmak zorunda kalma. Hadi dedim sana, duymadın mı?"

Hardal kavanozunu fotoğraf makinesi gibi tutan Felix, parayı ve anahtarı alıp sokağa çıktı. Dükkân sahipleri sabırsızlık içinde müşteri bekliyor, bu gece kaderin kendilerine hiç de adil davranmadığını düşünüyorlardı. Bütün apartman katlarının pencerelerinde Noel ağaçları parıltıyordu. Felix, yüz dükkânın önünden geçip içeriye boş gözlerle baktı. Sosis ve hardalla ilgisi olmayan tuhaf bir boşluk içindeydi. Mutluluktan elindeki kavanozu kaldırıma düşürene kadar, mutluydu. Vitrinlerin kepenkleri kapanmaya başlamıştı; işte o zaman bir saattir kentte dolaştığını fark etti. Geçen süre içinde sosislerin çoktan kızarmış olması gerekiyordu. Artık eve gidemezdi; hardal da almamıştı zaten! Tam da bugün tokat falan kaldıramazdı.

Sosislerini öfkeyle ve hardalsız yiyen Bay ve Bayan Preisser, dokuz olunca masadan kalkıp Felix'in arkadaşlarını dolaştılar. O gece sabaha kadar bekleyip yeni yılın ilk günü polise haber verdiler. Üç gün boyunca gözlerini kapıdan ayırmamışlardı ama boşuna. Yavaş yavaş umutları tükendi; bir süre sonra artık beklemeyi bırakıp umutsuz bir kedere gömüldüler.

O günden sonra Noel akşamları Felix'in anne babası için hayatlarının en kötü günü oldu. Her yıl Noel ağacının önünde hiç konuşmadan oturuyor, üç kuruş paraya aldıkları fotoğraf makinesine ve oğullarının kilise üyeliğine kabul töreninde çekilen fotoğrafına bakıyorlardı; Felix'in üzerinde mavi takım elbise, başında şapka vardı. Oğullarını çok seviyorlardı. Babası arada bir eline mani olamayıp çocuğa bir tokat patlatmıyor değildi ama bunu da çok abartmamak gerek, öyle değil mi? Her yıl Felix'in o gece babasına hediye ettiği on adet eski puro ve annesine aldığı sıcacık terlikler Noel ağacının altında dururdu. Her yıl patates salatası ve sosis yerlerdi; oğullarının anısına hardalsız tabii ki. Zaten hardalın eski tadı da yoktu artık.

Yan yana oturur, yaşlı gözlerinde büyük ışık top-larına dönüşen mum alevlerine bakarlardı. Yan yana oturlardı; baba her defasında, "Bu kez sosisler çok iyi olmuş," derdi. Anne de her defasında, "Mutfakta Felix'e ayırdıklarımın getireyim sana. Daha fazla bekleyemeyiz," diye yanıtlardı kocasını.

Uzatmayalım, Felix sonunda eve döndü. 1932 yılının Noel akşamı saat altı suları... Anne, beyaz sosis-leri masaya getirmişti ki baba, "Bir ses duymadın mı? Sanki kapı açıldı gibi," dedi. Kulaklarını dikmiş ye-

meklerini yemeğe devam ediyorlardı. Biri odaya girmişti ama dönüp bakmaya cesaret edemediler. O sırada titrek bir ses, "İşte hardalı getirdim baba," dedi. Bir el, iki yaşlının arasından uzanıp masaya hardal kavanozunu bıraktı.

Anne başını iyice eğmiş, ellerini kavuşturmuştu. Baba oturduğu yerden kalktı, gözleri yaşla dolu olmasına rağmen gülümseyerek döndü ve Felix'in suratına bir tokat indirdi:

"Epeyce uzun sürdü ama haylaz seni! Otur hadi!"

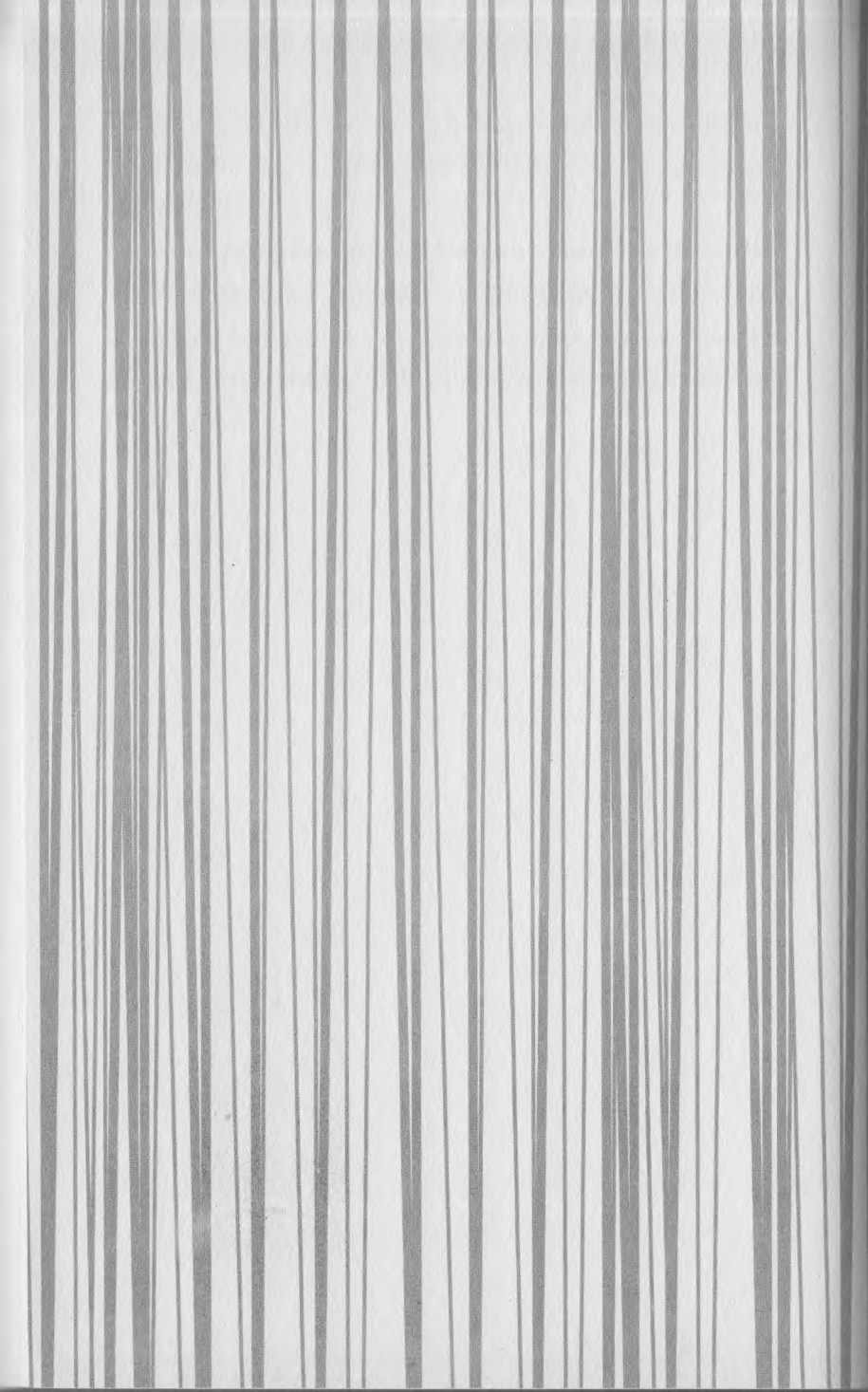
Sosisler soğumuşsa dünyanın en iyi hardalı ne işe yarar? Sosisler soğumuştur. Anne ve babasının ortasında oturan Felix, yabancı yerlerde yaşadıklarını, beş yılda başından geçenleri ve daha birçok harika

hikâyeler anlattı. Anne ve babası oğullarının ellerini avuçlarının içine almış mutluluktan hiçbir şey duymuyorlardı...

Noel ağacının altında babanın puroları, annenin terlikleri ve ucuz fotoğraf makinesi duruyordu. San-ki beş yıl sadece on dakika sürmüştü. Bir süre sonra ayağa kalkan anne, "Gidip senin sosislerini getireyim, Felix," dedi.

İKİ ÖĞRENCİ
KAYIP

Sınıfa Postacı Geliyor

Kirchberg Lisesi. 11 Şubat günü öğleden sonra saat üç dört arası. 9. sınıf.

Dışarıda kar yağıyordu. Park giderek beyaza bürünmüştü. Fakat tek bir öğrenci bile pencereden dışarıya bakmıyordu. Çünkü öğretmen Bökh dertliydi. Çocuklar da öğretmenlerinin derdine ortak olmak istiyorlardı.

Ne olmuştu?

İki dokuzuncu sınıf öğrencisi kayıptı.

Öğle vakti yatılı okulun yemekhanesinde diğer çocuklarla birlikte yemek yemişlerdi. Matz, iki kişilik indirmişti midesine. Her zaman çok yerdi zaten.

Sonra ortadan kaybolmuşlardı. O zamandan beri onları gören yoktu. Sınıf birincisi Martin Thaler çekinerek ayağa kalkıp, "Belki de daha gelirler, Bay Doktor," dedi. "Eğer belli bir amaçları olsaydı size ya da bana bundan söz ederlerdi!"

Öğretmen düşünceli çenesini kaşırken çocuklardan birine baktı soruşturarak:

"Bu iki keratadan kimsenin haberi yok mu?"

"Ama Bay Doktor," diye bağırdı biri. "Eğer bir şey biliyor olsaydık size çoktan söylerdik!"

Diğer öğrenciler koro halinde onayladılar çocuğu.

Tam o sırada kapı çaldı. Bir kez, iki kez, üç kez. Johnny Trotz, ayağa kalkıp açtı kapıyı. Kapının önünde bir postacı duruyordu; kır bıyıklı yaşlıca bir adamdı. Yüzünde kocaman bir gülümsemeyle sordu:

"Bay Doktor Bökh burada mı?"

"Evet."

Sınıfa girerken sınıfı ve öğretmeni başıyla selamlayan posta memuru:

"Sizin için taahhütlü bir mektup var, Bay Doktor," dedi. "Teslim aldığınıza dair bir imza lütfen!"

Bökh imzaladı.

Postacı mektubu kürsüye bıraktı, eline şapkasına götürüp selam verdikten sonra çıktı sınıftan.

Johnny Trotz hâlâ kapıdaydı. Postacı fısıltıyla sordu:

"Şu an dersiniz ne?"

"Matematik."

Postacı yüzünü buruşturup, "Hay aksi şeytan!" diye mırıldandı. Faiz hesaplarını anlatması için tah-taya kaldırılmaktan korkmuş gibiydi, hızla uzaklaştı. Kapıyı kapatan Johnny, sessizce yerine oturdu.

Öğretmen zarfı açıp mektubu çıkardı. Öğrenciler, küçük Búdalar gibi hiç kıpırdamadan otururken okumaya başladı:

Sevgili Bay Doktor! Bazı şeyleri, yanlış olmalarına rağmen değiştirmek olanaksızdır.

Lütfen bize çok kızmayın! Birkaç gün seyahate çıkmamız gerekiyor. En geç pazartesi günü döneceğiz. Belki daha erken okulda oluruz. Umarım böyle olmaz. Yaptığımız bu hatayı nasıl düzeltereğimiz konusunda epeyce kafa patlattık. Önerimiz şu; siz de kabul ederseniz tabii. Paskalya tatilinde evlerimize gitmeyeceğiz, okulda kalıp şu an katılamadığımız derslere çalışacağız. Eğer müdür bey veya siz önerimizi reddederseniz sadece Paskalya tatilinde değil, Pantkot tatilinde de okulda kalıp çalışacağımıza şeref sözü veriyoruz. Bu süre, bizim okula gelmediğimiz günlerin neredeyse üç katı. Bay Doktor yaptığımızı kesinlikle küstahlık olarak algılamayın, böyle bir fırsat bir daha elimize geçmezdi. Bunu çok düşündük. Öğrencilerinizden -söz dinlemez olsalar da- içten selamlar.

Ulrich von Simmern ve Matthias Selbmann

*Not: En kötü ihtimalle yaz tatilinde de okulda kalarak okula gelmediğimiz günleri telafi edebiliriz! Gerçi bu abartılı bir ceza olurdu. Yine de siz nasıl isterse-
niz öyle olur, Bay Doktor. Siz ne yaparsanız doğrudur.*

Yukarıda adı geçenler

Mektubu bir kenara koyan öğretmen, uzun süre başı eğik öylece kaldı. Bir süre sonra başını kaldırdı, çocukların yüzüne düşünceli baktı ve şöyle dedi:

“Sanırım sizleri kötü eğittim.”

Gülümsedi. Aslında gülümseme değildi yüzüne yayılan. Sınıftaki çocuklar korkuyla baktılar öğretmenlerine. Aralarından biri bağırdı:

“Bu doğru değil, Bay Doktor!”

Sıfırın Altında On Derece

Birkaç saat sonraydı. Ama Kirchberg'te değil, Garmisch-Partenkirchen'de. Kalabalıklardan uzak, yan sokaklardan birinde, iki genç, karın içinde kasa-bın besleyici yiyeceklerle dolu vitrinine bakıyorlardı. Daha büyük olanı, elindeki kâğıt torbanın içinden sandviç çıkarıp indiriyordu midesine. Yanındaki sarışın bacaksızın üşüdüğü belliydi. Bir o ayağının, bir bu ayağının üzerinde zıplıyordu, elleri pantolonunun cebindeydi.

"Eğlenceli olacağa benziyor, Matz!"

Sesi oldukça umutsuz geliyordu.

"Her şeyi sonradan akıl etmem ne kötü!" dedi Matz. "Keşke Doktor Bökh'e, bütün okulu olimpiyatlara getirmesini önerseydik. Burada insan birçok şeyi aynı anda öğreniyor. Örneğin spor, dil, coğrafya ve özellikle de nezaket."

Tam o anda yabancı bir bacağa takılıp tökezledi; sandviç torbası karın üzerine düşmüştü. Matthias, "Aptal sen de!" diye bağırdı.

Aptallıkla suçlanan genç adam otuz iki dişini göstererek güldü. Bu arada çocuğu yakasından tutmuş, sağ kolunu kaldırmıştı; bir tane patlatacak gibiydi. Matthias Selbmann, hemen savunma pozisyonu aldı; bir yumruğunu çenesinin altına kaldırmış, diğerini midesinin üzerinde tutmuştu. Gözleri çakmak çakmaktı. Bu hareketleri izleyen genç adam önce şaşır-
dı, sonra bir kez daha güldü, sonra takdir eder gibi başını salladı ve ani bir hareketle çocuğun beresini gözlerine kadar çekti. Matz, arabacılar gibi lanet okuyordu; beresini binbir zorlukla yüzünden çekip yumruk atmak için gerildi. Ama yabancı yok olmuştu. Uli hafifçe gülümsüyordu:

"Öncelikle," dedi, "insan nazik davranmayı öğreniyor."

Matz sersemlemiş gibi, dalgalanan insan kalabalığına dikmişti gözlerini. "İngiliz'di," diye açıkladı. "İngiliz Olimpiyat takımından biriydi! Harika, değil mi? Neyse ki çocuğun şansı varmış; başımdaki bereye dua etsin."

Eğilip yerdeki kâğıt torbayı aldı.

"Evet, şimdi de buz pistine gidiyoruz."

"Hayır!"

Uli, şiddetle salladı başını iki yana.

"Artık biraz ısınmam gerekiyor. Yoksa daha ilk gün donacağım."

Matz Uli'ye, yandan endişeyle baktı.

"Gerçekten mi?"

"Gerçekten!"

"Öyleyse ben tek başına gidiyorum. Yoksa bilet alamayız. Ama Kanada ile İngiltere'nin oynayacağı buz hokeyi maçını mutlaka izlemeliyiz! Yoksa bu gezimizin hiçbir anlamı olmaz."

"Maç açık havada mı yapılıyor?"

Uli'nin dişleri birbirine vuruyordu.

"Sen ne sandın, belediye binasında mı yapılacaktı? Çok aptalca bir soru! Şimdi beni iyi dinle. İstasyonda, bekleme salonunda otur. Ben seni oradan alırım. Şimdi parayı ver! Hadi versene!"

"Bir mark yeter mi?"

Uli cüzdanını karıştırdı.

"Yetmez!"

"Ama iki marktan fazlasını vermem!" Uli sertleşmişti. "Bari geceyi nerede geçireceğimizi bilseydik."

"Her şeyin sırası var. Uyku sonraki iş. Bekleme salonunda görüşmek üzere!"

Arkadaşına keyifle gülen Matthias, kalabalığın içine daldı. İnsanların öfkeli seslerini duyuyordu ama önemli değil, diye düşündü. Önemli olan ilerlemesiydi.

Uli, Matthias'ın arkasından bir süre baktı. Alnında kaygı çizgileri belirmişti...

Ansızın yüzü aydınlanır gibi oldu. Gazete paketi taşıyan bir çocuk görmüştü. Çocuğun girdiği binaya tökezleyerek girdi ve çocuğa seslendi:

"Hey, baksana!"

Çocuk ona doğru dönmüştü.

"Geceyi geçirebileceğim ucuz bir yer biliyor musun?"

"Geceyi geçirebileceğin hiçbir yer yok," yanıtını verdi gazeteci çocuk. "Her yer dolu. Bütün yataklar satılmış durumda. Otellerde banyo küvetlerini bile kiralyorlar."

"İğrenç," dedi Uli. "Çatı oluğunda uyuyacak değiliz herhalde."

"İstasyonda yataklı vagonlar hazırlamışlar. Hâlâ boş yataklar olduğu söyleniyor."

"Fiyatı neymiş?"

"Adam başı altı Mark."

"Altı Mark mı?" diye sordu Uli. "Kafayı yiyeceğim."

"Bence hiçbir sakıncası yok," dedi gazeteci çocuk. "İyi akşamlar."

Sonra gözden kayboldu. Uli buz gibi soğuk caddeye çıktı yeniden. Kendisini şu andan çok daha iyi hissettiği günler olmuştu.

İngiltere Kanada'ya Karşı

Matthias'ın elindeki iki markla bilet alamadığını tahmin etmişsinizdir. Kanada ve İngiliz takımları, pırıl pırıl aydınlatılmış buz zemin üzerinde patenleriyle oradan oraya koşturuyor, izleyiciler coşku içinde bağırıp çağırıyordu. Bu arada iki çocuk dışarıda iliklerine kadar donuyor, kâğıt torbadan kuru sandviç çıkarıp ağızlarına atıyor ve dışarıya taşan gürültüyü dinliyordu.

Matthias öfke içindeydi.

"İnsanın çıldırası geliyor," diye homurdandı öfkeyle. "Maçın kaç kaç olduğunu sorayım bari."

Kapıdaki görevlinin yanına gidip maçın skorunu sordu. Ne yazık ki adam az konuşan biriydi. Sadece, "Küçük çocuklar bu saatte yatakta olmalı," demekle yetindi.

Matz, araştıran gözlerle etrafına baktı.

“Küçük çocuklar mı?”

Göğsünü gururla kabartmış adama meydan okuyarak bakıyordu. Fakat görevli hiç oralı olmadı; yapması gereken başka bir iş olduğu için elini şapkasına götürüp, “İyi geceler beyler,” dedi ve gitti.

O sırada yaşlı bir hanımefendi ile vücudu öne doğru eğilmiş yaşlı bir beyefendi, ağır ağır merdivenlerden iniyorlardı. Beyefendi deve tüyünden iki battaniye taşıyordu. Sonra bir şoför geldi koşarak, battaniyeleri alıp yaşlı hanımefendiye destek vermek için kolunu uzattı.

“Çok üşüdüm, Friedrich,” dedi yaşlı kadın.

“Oldukça sert bir kış, Kontes,” yanıtını verdi şoför saygıyla.

Matthias şapkasını çıkardı.

“Özür dilerim, Kontes. Maçın kaç kaç olduğunu söyleyebilir misiniz?”

Yaşlı kadın çocuğu merakla süzdükten sonra gülümsedi.

“Spordan fazla anlamam, oğlum. Ama sanırım iki takım da birer gol attı.”

“Lanet olsun!” Matthias’ın gözleri parlıyordu. “İngilizlere bak! Müthiş bir şey bu, Kontes!”

Bu arada yaşlı adam da gelmişti yanlarına. Gri renkli büyük bir otomobilin önünde duruyorlardı. Şoför kapıyı açıp kontesin binmesine yardım etti. Kont da basamağa ayağını koymuştu ki derin nefes alan

Matz, duraksayarak konuşmaya başladı:

“Sayın Kont, biletlerinizi attınız mı acaba?”

Yaşlı adam, arabaya binmeyi unutmuştu.

“Neden soruyorsun?”

“Arkadaşım ve ben bilet alamadık. Biletlerinizi atmadıysanız sizin yerinize oturabilirdik. Olmaz mı? Ne zamandır stadyumun önünde bekliyoruz!”

“Öyle mi?” diyen yaşlı adam, şoförü çağırdı yanına. Şoför karlara bata çıka koşar adım gelmişti.

“Bu iki genci bizim yerimize oturtun,” emrini verdi. “Anlaşıldı mı?” Sonra arabaya bindi.

Kont ve kontesin yeri kalelerden birinin hemen arkasında, en iyi sıradaydı!

Büyülenmiş gibi koltuklara oturan Matthias ve Uli, ilk dakikalarda mutluluktan hiçbir şey izleyemediler. Hatta Uli, üşüdüğünü bile unutmuştu. Hemen önlerinde, kalabalıklar tarafından çevrelenmiş buz hokeyi sahasında, oyuncular patenlerle koşturuyor ve ucu kıvrık hokey sopalarını bir oraya, bir buraya sallıyorlardı. İki oyuncu çarpıştı, biri yere düşüp öylece kalakaldı, hiç hareket etmiyordu; hemen sahanın dışına çıkarıldı. Yerine yedek oyuncu girdi. Mücadele devam ediyordu. Sertleştirilmiş lastikten yapılan küçük, siyah hokey topu buzun üzerinde kayıp duruyor, bazen havaya da yükseliyordu. Oyuncular, eğilerek hokey topunun ardından var güçleriyle koşuyorlardı. Harika bir şamata vardı; insan bazı anlarda soluk almayı bile unutabilirdi.

Matthias heyecandan inledi. Ansızın Uli'nin koluna yapışmıştı, "İşte o!" diye bağırdı.

"O dediğin, kim?"

"Hani benimle yumruklaşmak isteyen İngiliz vardı ya o!"

Gerçekten de, öğleden sonra Matz'ın beresini gözlerine indiren o genç adam İngiliz takımının hücum oyuncularından biriydi. Büyük bir cesaret ve hırsla oynuyordu.

Matz coşkuyla bacağına vurdu.

"Hey, şu pasa bak! İşi biliyor!"

Uli de hayran kalmıştı. Hokey patenlerinin gıcırta ve çıtırtısı, sopaların birbirine çarpması, mücadelenin inişleri ve çıkışları, kalelerin önünde heyecanlı anlar, düşüp yeniden kalkan oyuncular; hepsi o kadar harikaydı ki iki çocuk, oturdukları ayrıcalıklı koltuklarda mutluluktan hiçbir şey düşünemez hale gelmişlerdi. Bazen pak -yani hokey topu da denen küçük siyah disk- son hızla kalelerden birine doğru kayınca kaleci hemen üzerine atlıyor, böyle anlarda savunma oyuncuları ile karşı takımın hücumcuları çarpışıp yere düşüyorlardı. Sonra kaleci, pakı buz sahasının ortasına fırlatıyor, oyuncular da son hızla arkasından koşuyorlardı. Seyirciler heyecan içindeydi. Uzaktaki dağlara kadar ulaşan gürültü yankılanıp geri dönüyordu. Bütün heyecan ve çabaya rağmen maçın üçte ikisi golsüz tamamlanmıştı. Maç hâlâ bir birdi. Son

ve dördüncü çeyrekte maç, takımlardan biri belirleyici başarıya ulaşmadan bitecek gibiydi.

"Bu durumda maç uzayacak," diye açıkladı Matthias. "Birinden birinin kazanması şart!"

"Harika!" diye bağırdı Uli. Yanakları kıpkırmızı olmuştu. Sanki sıcak bir ocağın üzerinde oturuyormuş gibi koltuğunda oradan oraya kayıp duruyordu. Saat durdurulamaz biçimde ilerliyor, sahada acımasız maç olanca hızıyla sürüyordu.

"Aynı İlyada'da olduğu gibi," iddiasında bulundu Matthias. "Uli, benim İngiliz atak yapıyor!"

Heyecandan ayağa fırlamıştı. Fakat atak sonuç vermedi. Kanadalı oyuncularından biri Matthias'ın İngiliz'ini öyle bir itti ki İngiliz kenara çarptı var gücüyle. İki oyuncu da yere düşmüştü. Ama hemen kalkıp sopalarını buzun üstünde kaydırarak koşmaya başladılar.

"Bir dakika sonra üçüncü çeyrek sona eriyor," dedi Matz kısık sesle.

"Sonra uzatma mı oynanacak?"

"Evet."

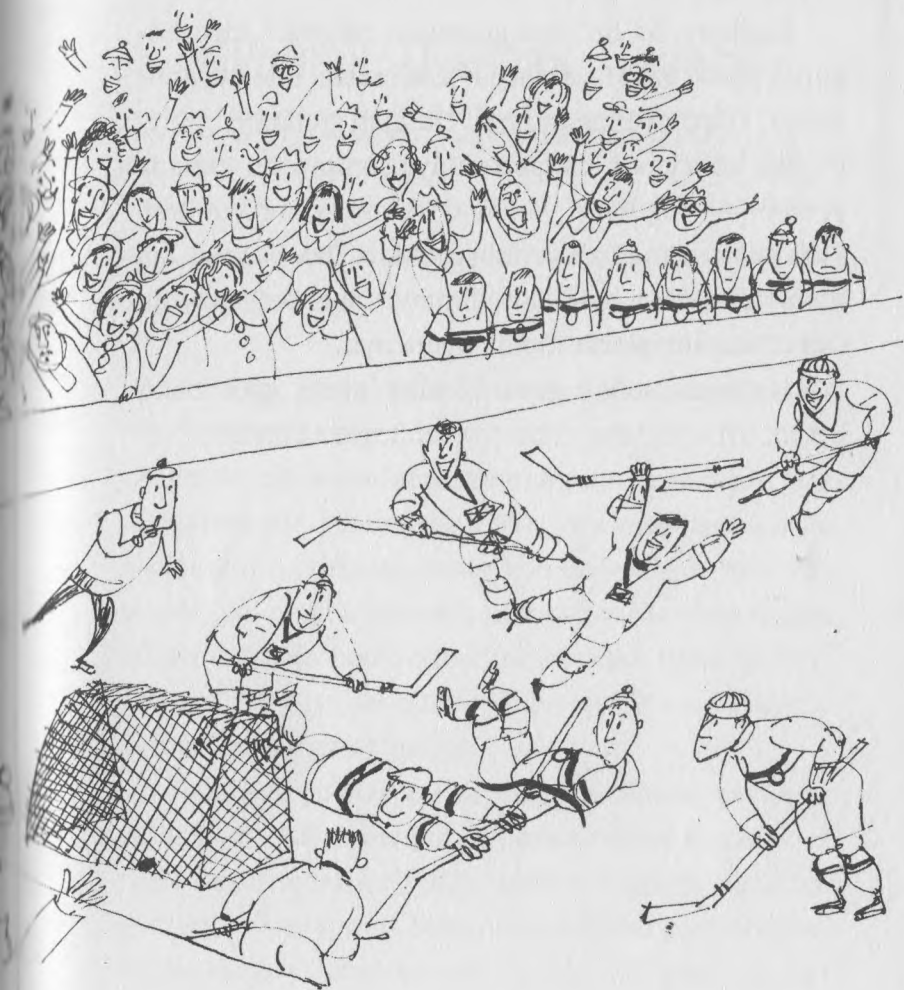
"Peki, o zaman da eşitlik bozulmazsa?"

"Bir uzatma daha oynanır."

"Aman," dedi Uli. "O zaman epeyce uzun sürebilir maç!"

Tam o anda İngilizlerden biri siyah küçük disk Kanada kalesine gönderdi bütün gücüyle. Kaleci gol

olmasına izin vermemişti. Disk yeniden sahanın ortasındaydı. Bu kez topu İngiliz kaptı ve sopayla karşı takımın kalesine gönderdi. İçerdeydi!

İngiltere iki bir öne geçmişti! "Hurra!" diye böğürdü Matz. Fakat o anlarda kendi sesini bile duyamıyordu. Gürültü inanılmazdı. Dinamit patlamış gibiydi. Buz hokeyinde rakipsiz dünya şampiyonu Kanada yenilmişti. İngiltere yenmişti dünya şampiyonunu. Yani Matz'ın İngiliz'i yenmişti onları. Tek başına. Adı Jimmy'di. Bütün stadyum "Jimmy!" diye bağırıyordu. Omuzlara almışlardı İngiliz oyuncuyu.

Matthias sanki golü kendisi atmış gibi baktı Uli'ye. Uli arkadaşının bu tavrını doğal bulmuştu.

Uyumak, Uyumak, Sadece Uyumak! (Shakespeare)

1936'da, 11 Şubat'ı 12 Şubata bağlayan gece Garmisch-Partenkirchen'de insanlar çok geç uyudular. Otellerde, pansiyonlarda, evlerde, meyhanelerde, bar ve kahvelerde herkes tıkış tıkış oturmuş Kanada ile İngiltere'nin oynadığı maçı konuşuyorlardı. Her zamanki gibi maçı izlememiş olanlar, orada olup maçın bütün anlarına tanık olmuş olanlardan daha iyi biliyorlardı her şeyi. Ve tabii, belirleyici gölü atan Jimmy günün kahramanı olmuştu.

Geceyi geçirecek bir yer bulmuş olanlar gece geç yatabilirler. Fakat yorgun başlarını nereye koyacaklarını bilemeyenlerin işi daha zordur. Matz ve Uli, önce gözlerine istasyonun bekleme salonunu kestirmişlerdi. Ne yazık ki istasyon şefi meraklı biri çıktı; çocukları soru yağmuruna tutacak kadar da ileri gitti. Tam bir baş belası yani! Kısacası, iki çocuk sonunda pes

edip karlı sokaklara geri döndüler. Otellerin ışıkları hâlâ yanıyordu; dans müziği sokaklara, biraz boğuk da olsa taşıyor, zaman zaman içeriden yüksek sesle ve yanlış şarkılar söyleyen neşeli insanlar çıkıyordu. Gökyüzü, kuyumcu dükkânının vitrini gibi pırıl pırıldı. Hava çok soğuktu. Kar dişlerini gıcırdatıyordu sanki

“Bilemiyorum,” dedi Matthias yarım saat sonra. “Ama kitaplarda karda yürümek çok daha güzel görünüyor, yürüyen sen değilsen tabii!”

Uli itiraz etmedi.

“Aslında yataklı trenlerden birinde geceleme yi düşünebilirdik,” dedi nihayet.

Matthias donup kalmıştı.

“Bunu neden daha önce söylemedin?”

“Çünkü kişi başına altı mark istiyorlarmış.”

“Altı mark mı? O parayla villa satın alınır! Daha iyi bir fikrin yok mu?”

“Var,” dedi Uli. “Gel benimle!”

Koşmaya başlamış, yan sokaklardan birine sapsmıştı. Birkaç dakika sonra ışıklandırılmış bir evin önünde durdu; bahçe karla kaplıydı.

“Neresi burası, sorabilir miyim?”

Matz kuşkuyla bakıyordu eve.

“Bir okul.”

“Okul mu? Okulda ne işim var benim. Hem de gece yarısı? Korkunç!”

Uli güldü.

"Kış oyunları boyunca Olimpiyat Komitesi burada kalacak. Hadi, içeriye girelim! Nezaketle kapıyı çalıp bu gece nerede yatacağımızı bilmediğimizi söyleriz."

"Delirdin mi sen?"

Sokak lambasının altında durmuşlardı. "Eğer içeriye girersek bir saat içinde bizi Kirchberg trenine bindirirler. Bundan emin olabilirsiniz."

"Peki, senin önerin ne? Kendimize karın içinde mağara mı oyalım?"

"Hayır ama benim en azından pazara kadar burada kalmam gerekir! Kayakla atlama, kızak, buz pateni yarışlarını yani hepsini izlemek istiyorum! Aksi halde sinirden kudururum."

"Kalın kafalının birisin sen," dedi Uli. "Tamam öyleyse, ayakta da uyuyabiliriz!"

Rüzgâr, "vuuvvv" diye estikçe iliklerine kadar üşüyorlardı. "Ayrıca karnım da acıktı," diye yakındı Matthias pişmanlık içinde.

Uli paltosunun cebinden kuru sandviç çıkardı.

"Al şunu! Senin için saklamıştım."

Matthias, arkadaşının elinden sandviçi kapıp gü-rültüyle ısırıldı.

Sonra utanıp, "Peki, sen hiç acıkmadın mı?" diye sordu.

"Sen daha büyüksün," oldu Uli'nin yanıtı. "Afiyet olsun!"

Sokak lambasının etrafında, önce sağ, sonra sol

bacağının üzerinde zıpladı. Fakat bu hareketin hiçbir yararı olmamıştı; ayakları hâlâ buz gibiydi, buz gibi de kaldılar. Uli ısınmak için zıplayıp Matthias sandviçini mideye indirirken ışıktandırılmış binadan biri çıkmış, karlı bahçeden geçip iki çocuğun yanında durmuştu:

“Merhaba! Ne yapıyorsunuz burada?”

“Bir şey yaptığımız yok,” yanıtını verdi Matthias.

“Üşüyoruz.” Sonra birden irkildi.

Kendileriyle konuşan genç adam Jimmy’ydi, İngiliz takımının hücum oyuncusu!

“Daha önce tanışmadık mı biz?” diye sordu genç adam.

“Elbette,” dedi Uli. “ Bugün öğleden sonra arkadaşımın beresini yüzüne indirmiştiniz.”

“Doğru.”

Genç adam güldü.

Matthias beresini çıkardı.

“Stadyumdaydık. Harika oynadınız. Sizi kutlarım.”

“Çok teşekkür ederim!” dedi genç adam. “Elimizden geleni yaptık işte. Peki, bu saatte neden yatakta değilsiniz siz?”

Uli cesaretini topladı.

“Çünkü yatacak yerimiz yok! Yani yataklarımız var tabii. Ama burada Garmisch’te değil, Kirchberg adlı bir kentte.”

"Haa!" dedi İngiliz. "Kaçtınız mı siz?"

Matthias başını salladı.

"Bildiniz! Olimpiyatlara gelmek istedik. Aslında bunu isteyen bendim. Uli, tek başına ceza almayayım diye geldi benimle."

"Saçmalama!" diye araya girdi Uli.

"Biz arkadaşız!" dedi Matz.

İngiliz bir süre düşündükten sonra sordu:

"Peki, şimdi ne yapmak niyetindesiniz?"

"Hiçbir fikrimiz yok," yanıtını verdi çocuklar.

Jimmy, mavi beresini ensesine doğru itti.

"Biliyor musunuz? Biz, şehir dışında Gudiberg'te kalıyoruz, fazla battaniye ve yastığımız var. Siz de benimle gelin. Ayrıca gerçek İngiliz sığır konservesi de yersiniz. Kabul ediyor musunuz?"

"Kabul etmek de laf mı," dedi Matthias. Rahatladığı apaçık görülüyordu.

Uli duraksamıştı.

"Rahatsızlık vermeyiz değil mi?"

Genç adam, elini hayır anlamında salladı.

"Rahatsız ederseniz dışarı atılırsınız!"

Güldü. Sonra komut verdi. "Bölük marş marş!"

Matthias ve Uli daha fazla direnmediler. İngiliz Jimmy Brenchley, çocukların önüne düştü; ikisi de genç adamı kuzu gibi izliyorlardı. Uli, yorgunluktan tökezledi.

Jimmy, yorgunluğa hemen bir çare buldu; şarkı

söylemeye başladı: "It's a long way to Tipperary!"

O sırada Matthias, merakını yenemeyip araya girdi:

"Anlamadığım bir şey var."

"Anlamadığın şey nedir, genç dostum?"

"Nasıl bu kadar iyi Almanca konuşuyorsunuz?"

"Annem Alman," yanıtını verdi Jimmy Brenchley.

"İngilizce benim baba dilim, Almanca ise ana dilim."

"Demek bundan," dedi Matz.

Sinemaya Gitmenin Yararı

Kirchberg Lisesi müdürü Profesör Hirsekorn, "Eğer yanılmıyorsam bugün cuma," diye söze başladı. "İki dokuzuncu sınıf öğrencisi salı günü ortadan kayboldu. Bu serüvenin sorumluluğunu daha fazla taşıyamam Bay Doktor. Ailelerini haberdar etme kararı aldım."

"Bir gün daha sabredin," diye rica etti Doktor Bökh. "Çocukların ailelerini telaşa vermenin bir anlamı yok."

Müdürün odasında bir aşağı bir yukarı yürüyordu.

"Mathias denen haylazın nereye sıvıştığı konusunda elimde ufacık bir ipucu olsa! Uli'nin arkadaşını yalnız bırakmamak için gittiğinden eminim. Ayrıca Matthias onu cesaretsizlikle de suçlamıştır. Uli bu hususta çok hassastır."

"Bunun bize ne yararı var? Çocukları anladığımız için yaptıkları hatalara bahaneler bulmamız gerekmez! Ailelerine haber vermeliyiz. Eğer çocukların başına ciddi bir şey gelmişse ne yaparız?"

"Matthias'ın başına kesinlikle kötü bir şey gelmez," iddiasında bulundu öğretmen. "Ayrıca Uli de ona göz kulak olacaktır. Bu çocuk budalalığını büyütmemeniz konusunda uyarıyorum sizi. Bu işten ne kadar çok insanın haberi olursa çocuklara vermek zorunda kalacağımız ceza o kadar ağır olacaktır."

Müdür iki başparmağını yelegine soktu.

"Bu iki haylaza, tabii onları bir daha görebilirse, yaptıkları nedeniyle bir de madalya mı takacaksınız?"

"Tabii ki hayır! Öğretmen olarak bu kuruma uygun olmadığını mı düşünüyorsunuz?"

"Bunu da nereden çıkardınız?"

Müdür ümitsizliğe kapılmıştı.

"Siz bu kurumda gelmiş geçmiş en iyi ve en sevilen öğretmensiniz! Yoksa iltifat mı duymak istiyorsunuz, Doktor?"

"Kesinlikle hayır. Fakat ben, bu iki öğrencimi kendi yöntemimle cezalandırmak istiyorum. Ailelerin, resmi makamların ve şeytan bilir daha kimlerin benim pedagojik uygulamalarıma burunlarını sokmasından yana değilim!"

Müdür inatçıydı. "Yapacak bir şey yok," dedi son olarak. "Ailelere haber vermek zorundayım. Hemen

bugün yapacağım bunu. Size teşekkür ederim Bay Doktor."

Öğretmen başıyla selam verdi, tam odadan çıkacağı sırada kapı çaldı. "Girin!" diye seslendi müdür. Kapıdaki hizmetliydi; bitkin görünüyordu, romatizma ve düztabanlık adamı canından bezdirmişti. Eliyle kalçasını tutarken:

"Martin Thaler dışarıda. Mutlaka Doktor Bökh ile konuşmak istiyor. Çok acılmış," dedi.

Müdür, "Girsin," emrini verince hizmetli ayaklarını sürüyerek çıktı, sınıf birincisi Martin Thaler girdi içeriye; soluk soluğuydu.

"Ne var?" diye sordu Bökh.

"Sinemadan geliyorum," diye söze başladı Martin. "Garbo'nun yeni filmini izlemek için gitmiştik sinemaya."

"Güzel miydi film?"

"İzleyemedik ki. Yani Johnny ve ben izleyemedik. Diğerleri hâlâ sinemadalar. Fakat Jonny'le ikimiz Haftaya Bakış'tan sonra, sizinle konuşmak için hemen çıktık sinemadan."

"İyi de," diye homurdandı müdür. "Haftaya Bakış'ın bizimle ne ilgisi var?"

"Çok ilgisi var," dedi çocuk. "Çok. Çünkü beyaz perdede Garmisch'te yapılan Kış Olimpiyatları'ndan haberler gösteriliyordu."

"Eee?" diye sordu Doktor Bökh.

"İngiltere ile Kanada arasında salı günü oynanan buz hokeyi maçı gösterilirken Matz ve Uli'yi gördük; hem de ilk sırada oturuyorlardı. Ama çok da emin değiliz. Anlık bir görüntüydü çünkü."

"Tabii ya!" diye bağırdı öğretmen. "Kesinlikle onlardır! Hiç kuşku yok. Garmisch-Partenkirchen'deler."

"Doğru," dedi Martin Thaler. "Matthias ayağa fırlamış Kızılderililer gibi dans ediyordu. O sırada İngilizler gol atmışlardı çünkü. Uli de oldukça heyecanlıydı. Sonra da spor haberleri sona erdi. Ardından Tokyo'da Japon itfaiyesinin bayramı geldi perdeye. Upuzun merdivenler, bir sürü yangın söndürücülerle gösteri yaptı Japon itfaiyeciler. Biz de hemen gördüklerimizi size anlatmak için çıktık sinemadan Bay Doktor. Nihayet ikisinin nerede olduğunu öğrenebildik."

"Çok teşekkür ederim, oğlum," dedi Bökh. "Şimdi hemen fırlayın. Acele ederseniz belki de Garbo'nun filmine yetişebilirsiniz."

"Kesinlikle yetişiriz," dedi Martin. "Çünkü film başlamadan önce kısa metrajlı bir film gösteriliyor. Biletlerimizle yeniden girebileceğiz sinemaya, gişedeki görevliyle konuştuk. İyi günler!"

Aceleyle eğildi; yıldırım hızıyla çıktı odadan.

Doktor Bökh, Müdür Hirsekorn'a döndü:

"Bu durumda iki öğrencinin ailelerine haber vermenin gereği kalmadı. İlk trenle Garmisch'e gidip, kayıp oğullarımızı geri getireceğim. Onları bulur bulmaz

size telgraf çekerim. Sizden, yarınki dersime başka bir öğretmen girmesini sağlamanızı rica ediyorum."

"Tabii ki," yanıtını verdi müdür. Doktor Bökh'e elini uzatırken, "İyi yolculuklar Bay Doktor! İki kaçağı bize, mümkünse tek parça olarak geri getirin!"

Doktor Bökh gülümsedi.

"En fazla kulaklarını koparacağım."

Sabah Saatlerinde Sürpriz

Uli ve Martin günlerdir, kendilerini kar kralları gibi hissediyorlardı. İngilizlere ayrılmış evlerden birinde küçük bir odaları vardı. Her gün İngilizlerle birlikte karınlarını doyuruyorlardı. Matthias'ın yemeklerde midesine indirdiklerini sözlerle anlatmak olanaksızdı. İlk başlarda İngilizler, çocuğun, tıka basa yedikten sonra bir sığır konservesi daha mideye indirip indiremeyeceği konusunda iddiaya tutuşuyorlardı. Çok geçmeden Matz'ın iştahının her türlü tahminin ve rekorun üzerinde olduğunu anlayıp iddialaşmayı bıraktılar. Jimmy Brenchley, Matz'ın boyunun buraya geldikten sonra üç santim uzadığını söylüyordu. Haklı olabilirdi.

İki arkadaş bazen, İngilizlerden ödünç aldıkları kayaklarla dağlarda gezintiye çıkıyor ama çoğunlukla İngiliz sporcularla birlikte yarışmaları izliyorlardı.

Kirchberg Lisesi'nde okuyan bu iki öğrenci İngilizlerin uğuru olmuştu; çocukların kendilerine şans getirdiğine inanıyorlardı.

Tanrım, burada oldukları sürece neler görmüşlerdi! Buz hokeyi maçları, çiftler buz pateni, beş bin ve on bin metre sürat pateni, askeri devriye yarışı, ikili kızak yarışları, erkekler buz dansı. Ve daha kim bilir neler yaşayacaklardı!

Matz, geleceğin sporcusu rolüne girmişti çoktan. Hatta İngiliz takımının masörüne masaj bile yaptırmıştı. Buz hokeyi takımının beklerinden biriyle her gün boks antremanı yapıyordu. Çok mutluydu. Sadece zaman zaman Uli'nin yüzündeki ciddi ifade kızdırıyordu onu. O anlarda, "Neyin var senin?" diye soruyordu isteksizce.

"Ah, okulu düşünüyorum ve tabii Doktor Bökh'ü."

"Tatilde okulda kalıp bunu telafi edeceğiz dedik ya!" diyordu Matthias. "Daha ne yapalım? Hadi yat şuraya! Sana masaj yapmak istiyorum."

"Hayır," diye itiraz ediyordu Uli her defasında. "Senin masaj dediğin yaralamadan başka bir şey değil."

15 Şubat cumartesi günü, sabah altıda kalkmışlardı. Çünkü Riessersee'de ikili kızak finalleri yapılacaktı. Garmisch'e tepeden bakan tribünde, İngiliz dostlarıyla birlikte oturmuşlardı. Kızaklar, keskin vi-

rajlı parkurdan yıldırım hızıyla geçerken heyecanla ayağa fırlıyorlardı. Gözlem kulesinden hoparlörle son yarışın anonsu yapıldı. Matz şimdiye kadar elde edilen zamanları hesaplayarak Uli'ye:

"Eğer bir talihsizlik olmazsa altın madalyayı Amerikalılar kazanır," dedi.

"İsviçreliler de kazanabilir!"

"İddiaya var mısın?"

"Yok."

Karla kaplı çam ağaçlarının üzerinden yeniden hoparlörün sesi duyuldu:

"Dikkat, Dikkat! İlk sırada Amerika yarışıyor! Hazır! Başla!"

İzleyiciler, yokuş yukarı dikmişlerdi gözlerini.

Gözlemci, "Yarıştaki kızağın hızı iyi," diye başladı anlatmaya. "Fakat yalpallıyor. Şimdi viraja giriyor! Kilienseck'e yaklaştı! Savruluyor! Dur! Hayır, yine dengesini buldu. Yine viraja giriyor!"

Matz ayağa fırlamış, öne eğilmişti. Uli tırnaklarını yemekle meşguldü. (Heyecanlandığı zaman tırnaklarını yeme alışkanlığından bir türlü kurtulamamıştı.) İşte! Amerikalıların kızağı jet gibi döndü köşeyi, biraz yalpalamıştı ama arkada oturan frenci hızı düşürmek niyetinde değildi. Ya hep ya hiç diyorlardı. Buz gıcırdadı. Kızak dikey virajda yukarı doğru fırlamış, neredeyse kenara kadar gelmişti. Sonra önde oturan dümenci kızağı yeniden rotasına soktu. Göz açıp kapayınca kadar kızak ve içindeki yarışçıların kaskları dönemeçte gözden kaybolmuştu.

"Dikkat et!" diye bağırdı Matthias. "Yarışı Amerikalılar kazanacak!"

Tam o sırada omzuna kurşun gibi ağır bir el yapıştı. "Beni rahat bıraksana be!" diye homurdandı çocuk. "Hoparlörden şimdi zamanı bildirecekler."

"Seni rahat mı bırakayım?" diye sordu Uli şaşkınlık içinde.

"Pençeni ceketimden çeksene!"

"Sana dokunduğum yok, aptal herif!"

Arkalarından bir ses, "Günaydın, beyler!" dedi. Hey bu ses!

İki çocuk başlarını çevirdiler. Aman Tanrım Doktor Bökh! Gerçekten de oydu. Uli'yi yerinden kaldırıp onun yerine oturduktan sonra çocuğu dizlerinin üzerine oturttu. Matz, kobra yılanı görmüş gibi bakıyordu.

"Rahatını bozma," dedi Bökh; son derece soğukkanlıydı. "Bu arada Amerikalıların yaptığı zamanları hesaplamayı unutma sakın!"

Sonra cebinden bir not defteri çıkarıp kopardığı kâğıda bir şeyler yazdı ve Matthias'a uzattı. "Zamanı not ettin mi?"

Matz başını salladı, "Hayır."

"Bu kâğıdı al, oğlum! Ve dünya rekoru süresinde Garmisch'teki postaneye koşup Profesör Hirsekorn'a bu telgrafı çek! Ne zaman olursun aşağıda?"

"Yirmi dakikada orada olurum."

"İyi. Eğer öğle yemeğine kadar telgraf Kirchberg'e ulaşmazsa müdür ailelerinize haber verecek. Şu parayı da al. Geriye dön, marş!"

Tribün sıralarını dağ keçisi gibi tırmanan Matthias, izleyici kalabalığının arasında kaybolmuştu.

Uli cesaretini toplayıp sordu:

"Bay Doktor, bize kızdınız mı?"

"Bunu daha sonra konuşalım," dedi Bökh.

Jimmy Brenchley yandan Uli'yi süzüyordu. "Üzerinde oturduğun dizin sahibi kim acaba?"

Oldukça solgun görünen Ulrich von Simmern titrek sesle:

“O diz sınıf öğretmenimin,” dedi.

“Merhaba!” Seslenen Jimmy’di. “Memnun oldum!”

Doktor Bökh’ün elini sıkarken gülümsemesi bütün yüzüne yayılmıştı.

“Haylazlar ne kadar şanslılar! Bizim de böyle bir öğretmenimiz olsaydı ben bugün Lordlar Kamarası’na başkan olurdum herhalde!”

Kayıp Oğulların Eve Dönüşü

Öğleden sonra İngiliz buz patenci Cecilia Colledge, gümüş madalya almış, aynı günün akşamı da İngiliz buz hokeyi takımı son devrede ABD'yi yenmişti. Artık dünya şampiyonunun İngiltere olacağı kesindi. İki yarış sırasında Matz ve Uli, takıma şans dilemişlerdi, o nedenle de buz hokeyciler, zaferi, çocukların kendilerine uğurlu gelmesine bağlıyorlardı.

Doktor Bökh tribünde, öğrencilerinin hemen arkasında oturmuş, fark ettirmeden ve keyifle izlemişti çocukları. Hokey maçından sonra ayağa kalktı ve sert ses tonuyla konuştu:

"Hadi bakalım, dostlarınıza veda edin ve fazla oyalanmayın. Sizleri istasyonda bekliyorum. İşte biletleriniz. Tren yirmi dakika sonra hareket edecek. Eğer geç kalırsanız dosdoğru ailelerinizin yanına gidin, zira sizi bir daha Kirchberg'te görmek istemiyorum."

"Yarın pazar Bay Doktor," diye söze başladı Mat-thias, sözcükleri düşünerek seçiyordu. "Sabahleyin kayakla atlama yarışması yapılacak. Sanırım siz de ilgileniyorsunuzdur. Birger Ruud da atlayacaklar arasında. Öğleden sonra da madalyalar..."

Sustu çünkü öğretmeninin onu hiç dinlemediğini fark etmişti.

"Nasıl isterseniz," diye bağladı konuşmasını. "On beş dakika içinde istasyondayız. Hemen soyunma odasında vedalaşalım. Hadi, Uli! Sonra görüşürüz, Doktor."

Çocuklar hızla uzaklaştılar.

"Sonra görüşürüz, sizi gidi haylazlar," diye mırıldandı Bökh arkalarından. Tren peronda bekliyordu. Matz ile Uli'ye İngiliz dostları da eşlik etmişti. Maç sırasında baldır kemiğine bir darbe aldığı için Doktor Bökh'e doğru topallayarak yürüyen Jimmy, onu biraz kenara çekti.

"Burnumu soktuğum için özür dilerim," dedi. "Sanırım Uli, onlar yüzünden başınız derde girdiği için çok üzgün. Bağışlayıcı olun! Bu küçük adamların idolüsünüz. Eğer bütün öğrencileriniz sizi bu ikisi kadar seviyorsa Avrupa'nın en sevilen öğretmenisiniz demektir!"

"Zaten öğrencilerimin benden kaçması da beni *ne kadar çok* sevdiklerini göstermiyor mu?"

"Yani," dedi Jimmy. "Umarım siz haklı değilsiniz-

dir. Gerçekten de bu haylazlara ağır ceza verirsiniz
üzülürüm! İkisi de harika çocuklar. Ayrıca onları İn-
giltere'ye davet ettim. Annem, babam ve küçük kar-
deşlerimin de çok sevineceklerinden eminim. Çeşitli
halklardan erkek çocukların, sakalları çıkmadan önce
birbirleriyle tanışması iyidir. Siz de gelir miydiniz?"

"Bu teklifi, siz ve kardeşleriniz de Kirchberg'e bizi
ziyarete gelerseniz kabul edebilirim."

"Harika!" diye bağırdı Jimmy. "Gelecek kış konu-
ğunuz olacağız."

El sıkıştılar. Matz ve Uli, vagonun penceresinden
sarkmış İngiliz dostlarıyla sohbet ediyorlardı. İstas-

yon şefinin hareket işareti vermesi üzerine tren hareket etti. Herkes el sallıyordu.

Çok geçmeden Garmisch-Partenkirchen gözden kayboldu. Doktor Bökh, çocukların karşısına oturmuş gazete okuyordu. İki küçük suçlunun ağzını bıçak açmıyordu. Matthias bacaklarını salladı, karnı da acıkmıştı. Sandviç yapıp yanına almıştı ama çantasından çıkarmaya cesaret edemiyordu.

Uli sessizliğe dayanamadı, boğazını temizledikten sonra yavaş sesle konuştu:

“Lütfen bizi affedin, Bay Doktor!”

Gazeteyi yanına bırakan Bökh, çocuklara baktı; yüzündeki ifade sertti.

“Cezalandırılmanız gerektiğini biliyorsunuz.”

Çocuklar başlarını salladılar.

“Paskalya tatili sırasında sizi okulda tutarak cezalandırmayı pek uygun bulmuyorum. Başınızda kim kalacak? Ben okulda olmayacağım; Main Vadisi’nde yürüyüş yapmak istiyorum. Başınızda öğretmen olmazsa yine bir sürü budalalık yaparsınız.”

“Hayır!” dedi Uli dehşet içinde.

“Evet,” dedi Matthias, biraz utanarak. “Ben kendimi biliyorum.”

Doktor Bökh, gülmemek için kendisini zor tuttu. Yere gözlerini dikmiş alnını kırıştırmıştı. Sonra konuşmasına devam etti. “Tatilde eve gidemeyeceğinize

ama öte yandan başınızda öğretmen olmadan okulda kalamayacağınıza göre, ceza olarak Main Vadisi'ne yapacağım gezide bana eşlik edeceksiniz."

Ayağa kalktı.

"İtiraz istemem! Evet, şimdi restorana gidiyorum. Susadım; bir şeyler içeceğim."

Kompartımandan çıktı.

İki çocuk bir süre kıpırdamadan oturdu. Uli zor yutkunuyordu; sevinçten ağlamak üzereydi. Çantasından sandviçleri çıkaran Matthias, birini ısırıp bir sandviç de Uli'ye verdi. Coşku içinde döküldü sözler ağzından:

"Bu adam için kafamı kestiririm."

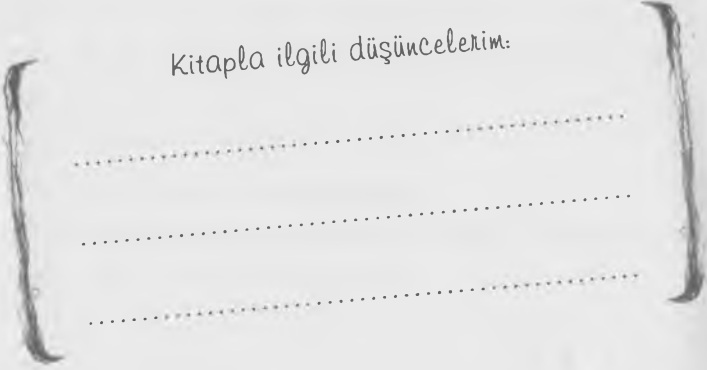
"Ben de," dedi Uli; etkilenmişti.

"Hadi be!" diye homurdandı Matthias, "Seni kesip de ne yapsınlar, sen çok zayıfsın!"

Kitapla ilgili düşüncelerim:

Three horizontal dotted lines for writing, enclosed in large hand-drawn brackets.

Okumaktan hiç vazgeçmemen dileğiyle...

